

АРХИТЕКТ

ГЛАСНИК ДРУШТВА АРХИТЕКАТА НИША



Август 2002.
Година III број

9



АРХИТЕКТ
ГЛАСНИК ДРУШТВА АРХИТЕКАТА НИША

Број 9, август 2002. година III

оснивач и издавач
ДРУШТВО АРХИТЕКАТА НИША
Генерала М. Лешјанина 52
тел. 018/520-608

главни уредник
Хранислав Анђелковић арх.

редакција
Хранислав Анђелковић арх.
Зоран Чемерицић арх.
Миодраг Медар арх.
Александар Кековић арх.

дизајн насловне стране
Александар Кековић арх.

дизајн и припрема
Драган Видановић

издавачки савет

Драгослав Вучковић арх.
председник ДАН-а

Миомир Живковић арх.
потпредседник ДАН-а

Хранислав Анђелковић арх.
Радмила Китановић арх.
Зоран Чемерицић арх.
Миодраг Медар арх.
Бранимир Ђирић арх.
Миланка Васић арх.
Мирјана Даковић арх.
Иван Андрејевић арх.
Александар Кековић арх.

Насловна страна: Милан Антић студ. арх. Ниш
Кућа на селу



штампа
ГИП Круг - Ниш

тираж 500

Гласник излази повремено
по потреби и могућностима

Бесплатан примерак

Прва два броја гласника
су изашла под именом

информАрх

САДРЖАЈ:

3..... **ПРОТЕСТ**
ОТВОРЕНО ПИСМО
МИНИСТРУ УРБАНИЗМА И ГРАЂЕВИНЕ

5..... **ТЕМА БРОЈА**
САЛОНИ АРХИТЕКТУРЕ
Нови Сад и Београд
арх. Александар Ђ. Кековић

12..... **АРХИТЕКТОНСКЕ ТЕМЕ**
ДОМАЋИНСКА КУЋА НА СЕЛУ
(Српско село XXI века)
Миодраг-Мима Живковић, архитекти

15..... **ИСТОРИОГРАФИЈА**
ЦРКВА СВ. ГЕОРГИЈА У СМЕДЕРЕВУ
паралела са Саборном црквом у Нишу
арх. Зоран Чемерицић

18..... **АКТУЕЛНОСТИ**
ЛЕПЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ НА СТАРИМ
ОБЈЕКТИМА
арх. Александар Ђ. Кековић

19..... **ПРИКАЗИ**
ПОШТА У УЖИЦУ
арх. Борислав Сјасић
”ЈУБАНКА” У ПРОКУПЉУ
арх. Борислав Сјасић

22..... **ИЗ СВЕТА**
КИНЕСКИ СТАДИОН ЗА 2008. ГОДИНУ
Брајан Либи
ПИСМО ИЗ ТРСТА
арх. Иџор Марић

26..... **АКТИВНОСТИ ДАНа и САСа**

30..... **СА ФАКУЛТЕТА**

32..... **КОНКУРСИ**

36..... **КЊИГЕ**

36..... **ЧАСОПИСИ**

40..... **IN MEMORIAM**
арх. Александар Ђокић (1936-2002)



ПРОТЕСТ

ОТВОРЕНО ПИСМО МИНИСТРУ УРБАНИЗМА И ГРАЂЕВИНА

Представници
УДРУЖЕЊА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ АРХИТЕКАТА
САВЕЗА АРХИТЕКАТА СРБИЈЕ
САВЕЗА АРХИТЕКАТА ВОЈВОДИНЕ
САВЕЗА ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА ВОЈВОДИНЕ
ВОЈВОЂАНСКО УДРУЖЕЊЕ УРБАНИСТА
ДРУШТВО АРХИТЕКАТА НОВОГ САДА
ДРУШТВО АРХИТЕКАТА БЕОГРАДА
ДРУШТВО АРХИТЕКАТА НИША

Окупљени у Новом Саду

ПОВОДОМ 01. ЈУЛА СВЕТСКОГ ДАНА АРХИТЕКАТА
А У СУСРЕТ 21. КОНГРЕСУ МЕЂУНАРОДНЕ УНИЈЕ АРХИТЕКАТА- UIA
У БЕРЛИНУ 22.ЈУЛА2002.ГОДИНЕ

Свесни значаја простора као привредног и друштвеног ресурса, свесни улоге значаја и одговорности архитектата на заштити, очувању и унапређењу природне и грађене средине, а у складу са принципима функционисања архитектонске струке у Европи и организованом свету, захтевамо:

- Да се од стране надлежних државних институција уважавају захтеви архитектонске струке у артикулацији основних законодавних аката у домену урбанизма, планирања, пројектовања и градитељства.

- Да се законски омогући формирање професионалне Коморе архитектата, која ће дефинисати права, обавезе и одговорност архитектата према друштву и простору у коме делују.

- С обзиром да у предложеном нацрту Закона о планирању и изградњи, Републичког министарства урбанизма и грађевина, нису испуњени суштински непходни предуслови за квалитетно функционисање и унапређење архитектонске струке, као и да је изражено ингорисање улоге архитекте као носиоца, координатора и ствараоца грађене средине, инсистирамо да се предложени текст Закона о планирању и изградњи повуче из процедуре, зато што својом структуром, законодавним решењима и недореченошћу не ствара потребне услове за функционисање свих струка које учествују у процесу обликовања и уређења простора.

Предлажемо и захтевамо да се у најскорије време формирају стручни тимови који би директно учествовали у изради нове верзије одговарајућег закона и тако струка на најбољи начин да допринос решењу овог значајног питања.

Ови ставови су резултат широке вишемесечне стручне анализе и бројних расправа које су достављане Министарству урбанизма и грађевина, а нису уважени и уграђени у текст предлога закона.

Представници

УДРУЖЕЊА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ АРХИТЕКАТА
Милан Раонић, дипл.инж.арх.

САВЕЗА АРХИТЕКАТА СРБИЈЕ
Проф. Петар Арсић, дипл.инж.арх.

САВЕЗА АРХИТЕКАТА ВОЈВОДИНЕ
Миодраг Јовановић, дипл.инж.арх.

САВЕЗА ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА ВОЈВОДИНЕ
Слободан Јовановић, дипл.инж.арх.

ВОЈВОЂАНСКО УДРУЖЕЊЕ УРБАНИСТА
Милан Барбул, дипл.инж.арх.

ДРУШТВО АРХИТЕКАТА НОВОГ САДА
Јован Зорић, дипл.инж.арх.

ДРУШТВО АРХИТЕКАТА БЕОГРАДА
Игор Марић, дипл.инж.арх.

ДРУШТВО АРХИТЕКАТА НИША
Александар Кековић, дипл.инж.арх.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР ЗА АРХИТЕКТУРУ, УРБАНИЗАМ И
ГРАДИТЕЉСТВО
Лазар Кузманов, дипл.инж.арх.

На Светски Дан архитектата у Новом Саду 01.јула.2002.године



ТЕМА БРОЈА

САЛОНИ АРХИТЕКТУРЕ Нови Сад и Београд

Очигледно је да ће мај месец ове, 2002. године остати упамћен по две културне манифестације из области архитектуре, српске архитектонске сцене. У два дана, 10.05. у Новом Саду и 11.05. у Београду, отворени су Салони архитектуре.



Насловна страна каталога

Овај први, већ девету годину за редом, традиционално у мају месецу, одржава се, најпре у просторијама Матице српске, затим у Музеју Војводине (некадашњи Музеј револуције), а сада у изложбеном простору спортско-рекреативно-пословног центра Спенс.



Са изложбе

Овај други, по 24 пут. Покушавајући да нађе свој термин који би требало да буде с почетка године (месец фебруар) несвесно (или свесно), немарно ускаче у термин овом првом, доводећи у заблуду и трошак архитекте, вољне и жељне да своје радове презентују што већем броју поклоника архитектуре у Србији.

Зашто у заблуду? Зато што оваквом згуснутом изложбеном активношћу заиста доводимо и себе и публику у заблуду да се на овим нашим просторима доста ради, пројектује и гради, па самим тим да нам "цветају руже". А зашто трошак, то је свакоме јасно, ко је на оба салона излагао, колико кошта опрема једног иоле поштено урађеног експоната (панона).

Жири Салона архитектуре
и Годишње награде Новог Сада

Мр Љиљана Вукајлов, архитекта, председник
Слободан Јовановић, архитекта, члан
Васо Кресовић, архитекта, члан
Нови Сад, 10.05.2002.

Оно што даље може да се примети, да се на Новосадским данима архитектуре појавио мањи број радова у односу на прошлу годину, да су радови различите тематике, али да квалитет варира, теда би се могла упутити примедба селекционој комисији да је неке радове могла изоставити. Оно што нас из Ниша доводи у заблуду (сумњу) је то што већ другу годину заредом радови који су послати из Ниша у конкуренцији студентских радова, излажу се у категорији идејних архитектонских пројеката. То оставља двојак утисак: или су ти радови заиста толико професионално урађени да остављају утисак радова искусних архитеката, или се, пак, нису хтели



Нишлије арх Зоран Чемерикић
и арх. Александар Ђ. Кековић са председником
САС-а арх. Петром Арсићема

предпоставити новосадској школи архитектуре. Остаје дилема, али и питање на које за сада немамо одговор. Добро је што су аутори из Ниша смогли снаге да узму учешћа у Данима архитектуре Новог Сада, а треба се надати да ће организатор, Друштво архитеката Новог Сада (ДаНС), иначе познат као изванредан домаћин и организатор, исправити уочене пропусте и недостатке, поготово када је у питању каталог, који није одштампан до отварања Салона.

Од учесника из Ниша своје радове су излагали:

Област "Архитектонско пројектовање"

- Зграда Друштва архитеката Ниша
арх. Александар Ђ. Кековић
Марко Николић
Душан Николић

Област "Ентеријер пројекти и реализације"

- Бутик - кафе "La scarpa" у Нишу
- Кафе "Игуана" у Лесковцу
арх. Саша Буђевац

Област "Студентски радови"

- "Cubic housing" Интерполација стамбене зграде

Душан Николић
Марко Николић
Ђорђе Јанковић

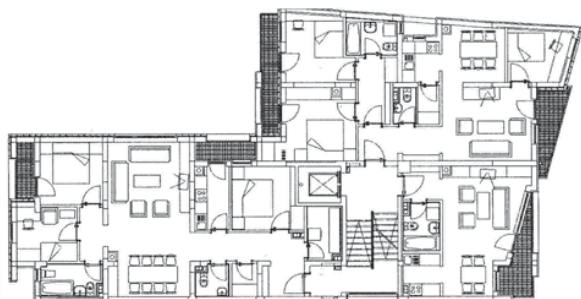
Област "Публицистика"

- Теорија архитектуре - CD издање
доц. др арх. Предраг Милошевић

И на крају ове приче о Новом Саду и Салону у њему, треба навести и овогодишње лауреате (фотографије награђених радова су дате испод имена аутора):

**ГОДИШЊА НАГРАДА
АРХИТЕКТУРЕ НОВОГ САДА 2002.:**

- Стамбена зграда у ул. А. Шантића 66 у Новом Саду
арх. Иља Микитишин
арх. Лазар Кузманов
Нови Сад



Основа карактеристичног спрата



НАГРАДЕ САЛОНА - ПОВЕЉЕ ПО ОБЛАСТИМА

Област "Урбанистичко пројектовање"

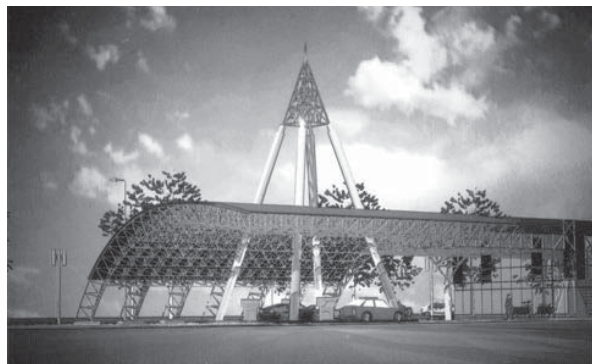
- Предлог уређења простора "Марсових пољана" у Кракову

Проф. арх. Димитрије Младеновић
арх. Божидар Лазаревић
арх. Слободан Станојевић
Београд



Област "Архитектонско пројектовање"

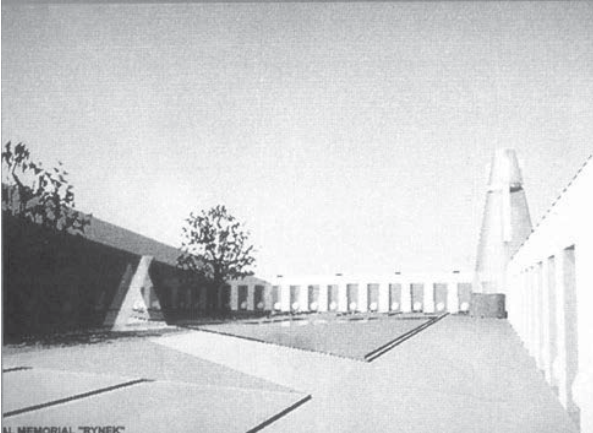
- Бензинска пумпа "Архиди" у Новом Саду
арх. Душко Вучковић
Нови Сад



Област "Архитектонска реализација"

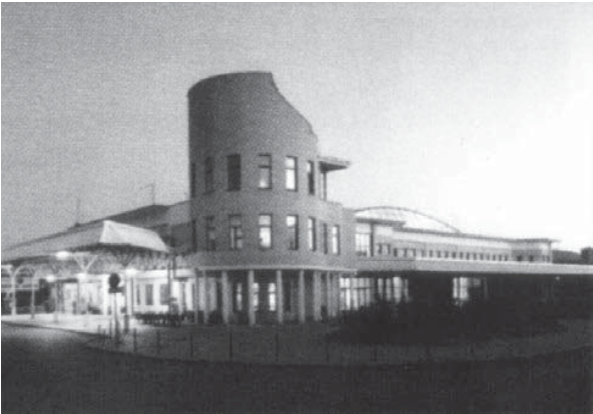
• Стамбено-пословни објекат на углу улица Корнелија Станковића и Јанка Чмелика у Новом Саду

арх. Душан Радовановић
Нови Сад



• Аутобуска станица у Пожеги
проф. мр. арх. Петар Арсић
Београд

Област "Ентеријер пројекти и реализације"

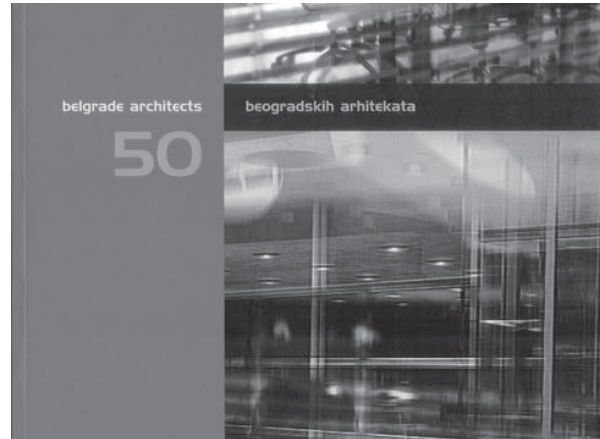


• Француски културни центар у Београду
арх. Горан Војводић
арх. Братислав Милојевић
Београд



Област "Публицистика"

• 50 београдских архитеката
арх. Ана Марија Ковенц-Вујић
Земун



Област "Студентски радови"

• Издавачка кућа код Дунавског парка у Новом Саду, дипломски рад
Александар Ковијанић



Специјално признање - награда Салона:

• Санација, реконструкција, ревитализација, ентеријерска обрада и опрема зграде "Конзум" из 1910. год. у Беочину
арх. Ружица Јовановић
арх. Миодраг Јовановић
Нови Сад



Дружење на крају са колегама из Војводине, Новог Сада и Београда је прича за себе о којој ћемо неком другом приликом, за сада хвала им на свему.



Насловна страна каталога

Београдски салон: Музеј примењене уметности, Обилићев венац, срце Београда, 19 часова, гужва на отварању, загушљиво, али атмосфера свечаности, познати људи, колеге, жамор, устрептаност, по 24 пут Београдски Салон архитектуре. Тражи се каталог -ни овде га нема, није стигао... Коментар аутора овога текста "да ниједан салон или изложба није и не може бити отворен док нема каталога" пропраћен је позитивним реакцијама посетилаца, а нама Нишлијама на понос да смо наше изложбе заиста отварају са каталогима.

Жири двадесет четвртог Салона архитектуре

Михајло Митровић д.и.а.
 Марио Јобст д.и.а.
 Зоран Ђорђевић д.и.а.
 Бранко Тмушић Стојановић д.и.а.
 Марина Нешковић д.и.а.
 Београд, 8.05.2002.

Утисак задовољства са мноштвом радова ремети и то што и овде селекциона комисија није одрадила свој посао до краја, па се опет јавља исто као и на новосадском салону - неуједначеност квалитета радова, као и то да се у неким категоријама додељује више награда и признања, те се самим тим умањује и девалвира њихова вредност, док се у једној од категорија не додели ниједна награда (публикације) иако је било итекако вредних радова (књига, часописа, компакт дискова...). Накнадна памет и накнадне награде и признања само су бациле још већу сенку на ову нашу најдужу и најугледнију манифестацију.

Као последица реакције посетилаца, накнадно, други жири је доделио награде и признања за публицистику.

Жири за публицистику
 двадесет четвртог Салона архитектуре

Мр Марта Вукотић
 др Димитрије Младеновић
 мр Радивоје Динуловић
 Београд, 30.05.2002.

На овом Салону архитектуре у Београду Нишлије су се представиле са доста радова и допринеле успеху Салона. Заступљени смо били скоро у свим категоријама:

Област архитектуре

- Угоститељско пословни објекат на Синђе-лићевом тргу у Нишу
 арх. Весна Вилић
 арх. Братислав Станковић
 (студио "Домус")
 Ниш
- Зграда Друштва архитеката Ниша
 арх. Александар Ђ. Кековић
 Марко Николић
 Душан Николић
- Стамбена зграда Дуванске индустрије Ниш,
 Дуваниште у Нишу
 арх. Предраг Јанић

Област ентеријера

- Бутик - кафе "La scarpa" у Нишу
- Кафе "Игуана" у Лесковцу
 арх. Саша Буђевац
- Бутик "Јанковић" у Нишу
- Кафе "Гамес" у Нишу
- Кафе "Фонтана" у Нишу
- Кафе "Спорт" у Нишу
 арх. Томислав Јанић
- Пицерија "Цап-цап" у Лесковцу
 арх. Весна Вилић,
 арх. Братислав Стојковић
 (студио "Домус")

Област студентских радова

- "Cubic housing" Интерполација стамбене зграде
 Душан Николић
 Марко Николић
 Ђорђе Јанковић
- Кућа на селу
 Милан Антић
- Хотел
 Ђорђе Китић



Публицистика

- Теорија архитектуре - CD издање
Доц. др арх. Предраг Милошевић

Лауреати овогодишњег Салона архитектуре у Београду су следећи:

GRAND PRIX 24 САЛОНА АРХИТЕКТУРЕ

- Центар "Миллениум" у Вршцу
проф. мр арх. Петар Арсић
Београд



ПОСЕБНА ПРИЗНАЊА:

Област архитектуре

- Стамбени објект "Калдера" у Бања Луци
арх. Бранислав Стојановић
Београд

Рад се третира као дело изведено ван територије Југославије



- Уметничка галерија у Узбекистану
арх. Владан Николић
Београд



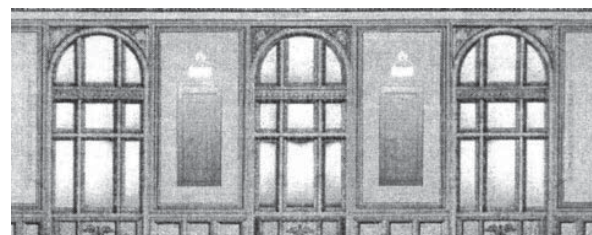
Рад се третира као дело изведено ван територије Југославије

- Управна зграда Г.П. "Напред" у Београду
арх. Вељко Младеновић
Београд



- Стамбени блок у Љешкој улици у Београду
арх. Александар Ђокић
Београд

Рад који представља синтезу архитектуре и уметности

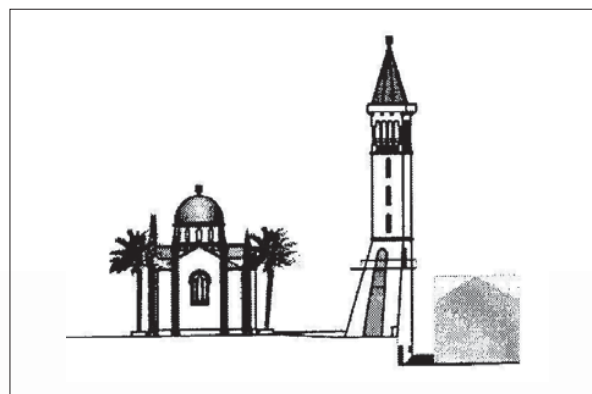


Област реконструкције и заштите градитељског наслеђа

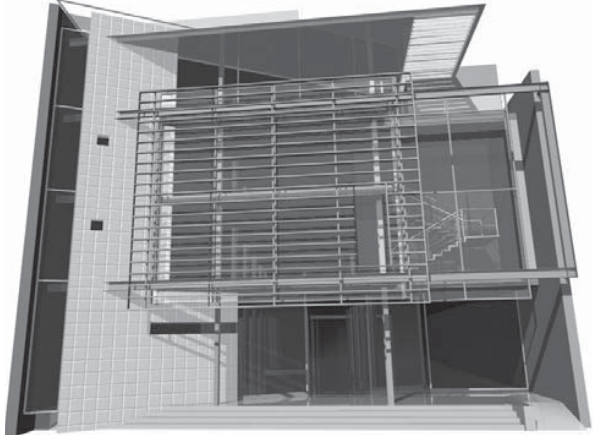
- Палата Народне Скупштине у Београду
арх. Светлана Иванчевић
Београд

• Звоник на тргу Херцег Стјепана у Херцег Новом

- арх. Драгана Аћимовић
Београд

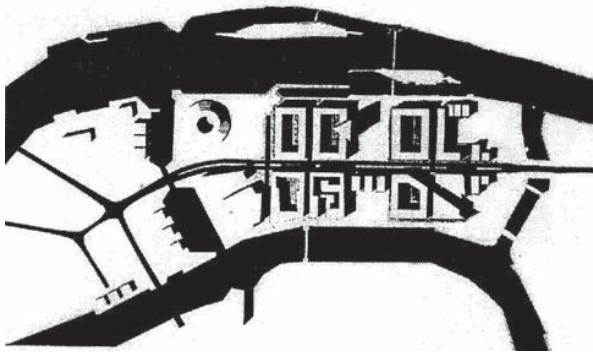


- Интерполација у историјском језгру Новог Сада
арх. Иља Микитишин
арх. Лазар Кузманов
Нови Сад

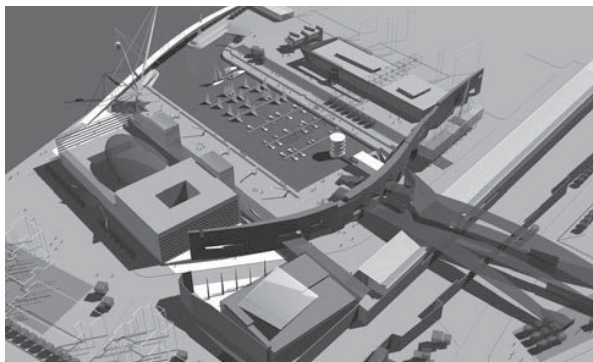


Област урбанизма

- Активирање и ревитализација Острва Кемпа Парницика, Шћефин у Пољској
проф. арх. Димитрије Младеновић
проф. арх. Петар Арсић
арх. Владан Ђокић
Београд



- "Марина Дорћол-Талас" у Београду
арх. Ана Никезић
арх. Зоран Никезић
арх. Златко Зивлак
Београд

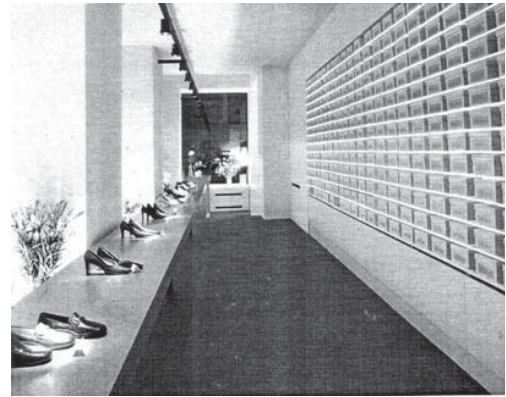


Област ентеријера

- Француски културни центар у Београду
арх. Горан Војводић
арх. Братислав Милојевић
Београд



- Продавница ципела "Joshua" у Београду
арх. Дејан Миљковић
арх. Јован Митровић
арх. Бранко Павић
Београд



Област студентских радова

- Кућа на селу
Милан Антић, апсолвент архитектуре
Ниш



Награда за публицистику

• Архитектура зграде генералштаба, монографска студија дела Николе Добровића, Београд 2001.

Бојан Ковачевић
Београд



Признања за публицистику

• Идентитет архитектуре и људи, Подгорица 2001.

Андрија Маркуш
• Природне пропорције, Београд 1999.
Бранко М. Перак

Награде УЛУПУДС-а

• Ентеријер пословног простора предузећа "Ратко Митровић" и пословног простора "М. Инжењеринг", Београд

Оливер Станковић
Драгана Стевановић



• Пројекат "Опсерваторија будућности", (конкурсни пројекат), Стеге, Данска

Милош Антонијевић
Александар Бобић
Зоран Лазовић
Данко Рогић



Посебан утисак, на понос нама Нишлијама, оставила је и уводна реч дојена српске архитектонске сцене, арх Михајла Митровића, који у говору, обојеном тамним тоновима, издваја рад нашег младог колеге, апсолвента Грађевинско-архитектонско факултет у Нишу Милана Антића за студентски рад "Кућа на селу", истичући да такви примери буде наду у боље сутра наше архитектуре.

Оно што бих ја додао и што је за мене неспорно на оба Салона, то су награде за ентеријер "Француског културног центра" у Београду у Кнез Михајловој улици, аутора арх. Горана Војводића и арх. Братислава Милојевића, који с много мере и суптилности обликују један репрезентативан простор у пријатан и угодан амбијент за боравак.

И на крају ове шетње кроз мајске Салоне архитектуре, човек (архитекта) ипак мора да буде срећан и задовољан, јер се ствари ипак крећу - полако надвладава дух савремених светских кретања, потискујући шаблонизам и конзервативизам, доскора веома присутан на нашим просторима.

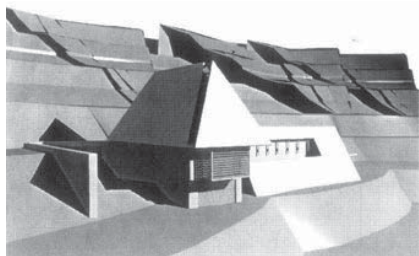
Ми који смо били тамо, а било нас је доста на оба Салона, у суштини смо истински уживали у архитектури.

арх. Александар Ђ. Кековић

АРХИТЕКТОНСКЕ ТЕМЕ

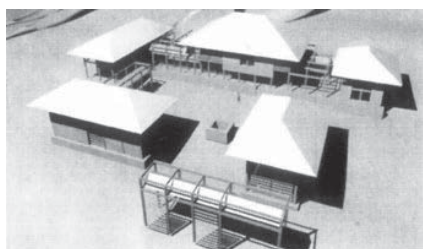
ДОМАЋИНСКА КУЋА НА СЕЛУ (Српско село XXI века)

Почетком априла године 1993. госпођа Слободанка Лончаревић промовисала је у најширој јавности, путем медија, идеју "MY VILLAGE", организовано насеље "на најлепшем месту Златибора", нешто "много веће од града" и "много више од села"! По њој "насеље на Златибору настајало би из једне давнашње жеље да... код нас направимо оно због (или ради, прим. М.Ж.) чега смо одувек ишли у иностранство, али смо остајали прикраћени, и чар наше земље". У наставку ове најаве било је речено како се, "проучавајући годинама светска искуства, решила... да по први



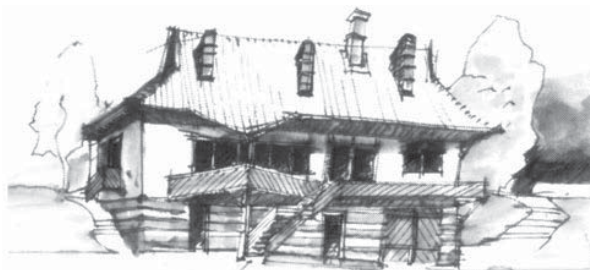
ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија планинска кућа - I награда: ауторски тим: архитекти Марјан Ђулинац, Милан Ђурић, Дејан Милетић, Борислав Петровић, Иван Рашковић, Александар Томић, Миљан Шишовић; консултант: Иван Куцина; сарадник: Нада Јелић (сви из Београда).

пут... споји традиционално и модерно... приватност, опуштање поред камина, добру трпезу и намирнице право са домаће фарме..." По њој, "тај и такав "MY VILLAGE" требало је да представља нови покрет туризма у Србији, уз два пројекта на Власини и



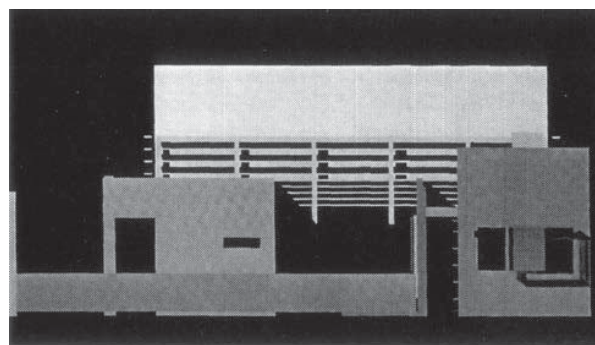
ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија брдска кућа - I награда: иста екипа наведена код претходне слике (награђена за планинску кућу).

на Ртњу. "Куће би требало да "задрже рустичност србијанске архитектуре: дрво и кров од шиндра", али и телефонске везе са целим светом, кабловску телевизију, комплетно уређен ентеријер". И даље "визија "MY VILLAGE" подразумевала би трговачко - угоститељски центар, спортско рекреативни и културни ". И тако даље, све до "организовања (по жељи) курса јапанског језика" уз жељу да би се у овако организованом селу говорили "сви језици света". Обећано је, тада, да ће "MY VILLAGE" "ускоро отворити своје капије и постати реалност,... интересовање је велико... за комфор у недирнутој природи"!



ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија брдска кућа - II награда: аутори: мр. арх. Владимир А. Милић и арх. Снежана Петровић (из Београда)

На наговештеној промоцији, како се могло очекивати је и - остало! Наравно, основно је питање да ли би такве куће, реализоване од дрвета, и кров покривен од шиндра, представљале "србијанску архитектуру"! Не зна се, до данас, да ли је и где такав "MY VILLAGE" уопште започет! И да ли је дао, и пружио, како је у најави наговештено "много више од села"?!



ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија равничарска - војвођанска кућа - I награда: иста екипа наведена код прве слике (награђена за планинску кућу).

Негде с краја 1997.године (11. децембра) најављен је "Велики архитектонски конкурс за села Србије" у организацији Министарства грађевина(рства) Србије и Савеза архитеката Србије, "уз објашњење ресорног министра и

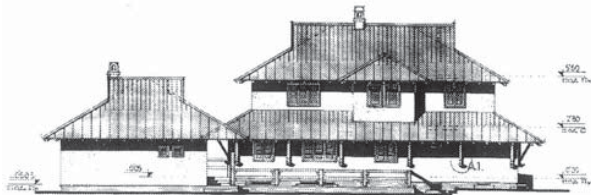


обраћање оних који своју будућност виде на селу "и" желе да се врате и да на имању својих предака граде кућу." Скренута је, у најави, пажња да "до данас подигнуте куће одударају од културног и архитектонског наслеђа данашњег села и нарушавају амбијенталне целине". Вероватно се мислило на време после педесетих овог века.



ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија равничарска - моравска кућа - III награда: аутор: арх. Предраг Вертовшек (из Крушевца).

За разлику од "крика" "MY VILLAGE" у најави овог архитектонског конкурса за села Србије, било је далеко више разлога за веровање, наду и оптимизам. Међутим, у распису конкурса, као и у коментару о "нарушавању амбијенталних целина", односно о "рационалном коришћењу простора", а пре свега у намерама конкурса да идејама оствари просторни и визуелни оквир и амбијент, није било (ни) помена о потреби, и захтеву, да се предлагачи (аутори) изјасне и о организацији економског дворишта и КУЋНОГ ДВОРИШТА, као миљеу нераздно повезаном са диспозицијом и функцијом куће. Знано је широм наших простора, поготово у селима, токовима градње последњих деценија, да су елементи организације простора иза куће углавном препуштени стихији гомилања економских објеката и бројних техничких средстава за пољопривреду. Чак и по цену крчења стабала и уништавања наслеђених пејзажних амбијентата. Превазилажене су и "грађевинске" и "регулационе" линије, па су куће, врло често, "лицем" избијале до ивичњака ионако стешњених сокака!



ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија равничарска - моравска кућа - III награда: аутор: арх. Божидар Крковић (из Ваљева).

Ако се "намерама" расписаног Великог архитектонског конкурса за села Србије наговештавала "потреба стварања квалитетног просторног и визуелног садржаја" неопходно је било

очекивати од расписивача да, макар и концептуално, одговарајућу (и неопходну!) пажњу посвети диспозицији и оријентацији кућног дворишта и економског дворишта! Тек после месец и по дана (12.02.98.) од јавног позива и сугестије аутора овог текста (27.12.97.), расписивач конкурса Министарство грађевинарства Србије и Савез архитеката Србије објавили су "додатне" информације поводом великог архитектонског конкурса "Домаћинска кућа за села Србије" у којима је, између осталог, речено, и истакнуто, да су "контекст и непосредно окружење" - ДВОРИШТЕ, битни елементи квалитета укупне архитектонске структуре, те се очекује прилог у одговарајућој размери!

Овде би било потребно направити једну дигресију у односу на интеррегнум 1945-2000. година. Са намерама и плановима уређења села започело се још далеке 1952. године, на јединственом примеру регулационог плана села Велики Извор, код Зајечара, у сарадњи текстописца са Етнографским институтом Српске академије наука и под непосредним покровитељством Др Александра Белића, председника Академије. И остало. Шта је, коначно, са реализацијом ДОМАЋИНСКЕ КУЋЕ НА СЕЛУ после више од три године од завршетка конкурса (предаје радова)? Колико је то било могуће пратити у истим новинама у којима је конкурс расписан, и поновљен допунама, о судбини (и) ове куће није било ни слова! Последњих месеци учестали су, међутим, огласи са порукама да села "нуде одмор и добру храну" са нагласком "на све већем интересовању сељака да приме госте уз "релаксирајући" коментар, па чак и нагласак, да је "посетиоцима једини (!?) циљ да се одморе у природи овог или оног краја Србије"!

Да ли се (незнано!) почело, где и колико, и докле се стигло у простору Србије, са реализацијом (или је она у току?) једне од кућа по конкурс Министарства грађевинарства Србије из 1997. године, са наговештеним циљем да се сачувају праве вредности традиционалне српске архитектуре "чиме би, на свој начин, била у најкарактеристичнијим садржајима . . . изражена стратегија дугорочног оживљавања пољопривреде и села"?



ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија равничарска - моравска кућа - III награда: аутор: арх. Слободан Михајловић (из Београда).

Слетите и Ви
у свој дом са агенцијом



18000 Ниш,
Трг ослобођења 21/1
Тел. 018 24-231; 523-639

ДОМАЋИНСКА КУЋА на селу, она ортодоксна, тамо где још егзистира, чувар је националног идентитета. Важи то како за најстарије домаћинство (са кућним, или предњим двориштем, економским двориштем и воћњаком) тако и за сва она без економског дворишта, па и без воћњака, сва она која носе основно обележје српске градитељске културе и очуваност свог традиционалног у богатој духовности. ДОМАЋИНСКА КУЋА НА СЕЛУ, и наслеђена и новоизграђена, права су легитимација српског народа, којом се у најбољем и најаутентичнијем смислу представљамо свету!



ДОМАЋИНСКА КУЋА - конкурс, категорија равничарска - моравска кућа - III награда: аутор: дипл. инж. грађ. Анита Мишић-Врбић (из Ниша).

Ако је, својевремено, у "додатним информацијама" Министарства грађевина Србије и Савеза архитеката Србије објављено да се "од конкурената очекују решења која на најадекватнији начин сагледавају карактер-суштину традиционалне шеме и надграђују је, односно трансформишу у савремени архитектонски (и ликовни!) корпус, сагледавајући све аспекте узора (нпр.: живот на отвореном, успрема, кухиња, летња кухиња, трем, доклат, продужени дневни боравак,...), од Министарства грађевина (рства) и Савеза архитеката Србије се са радозналешћу очекује да јавности презентирају информацију о реализацији бар једне од домаћинских кућа изграђених у неком селу Србије. Или, макар, и само о непосредним намерама, и досада учињеним припремама, за реализацију. Да не би од ДОМАЋИНСКЕ КУЋЕ остао само визуелни траг у српској архитектури и култури!

*Миодраг-Мима Живковић,
архитект*

Ликовни прилози у горњем тексту су преузети, по избору Редакције, из књиге ДОМАЋИНСКА КУЋА за села Србије - књига идејних архитектонских пројеката (издавач Министарство за науку и технологију Републике Србије у сарадњи са Савезом архитеката Србије; штампа: "Публикум", Београд, 1999.). Ови пројекти су рађени на основу идејних решења награђених на архитектонском конкурс за домаћинску кућу одржаном од 12.12.1997. до 5.3.1998. године.

За, нама најинтересантнију, категорију моравске куће, нису додељене I и II награда, већ четири равноправне III награде.

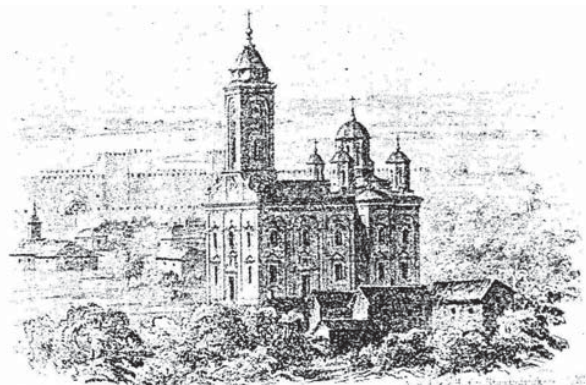
Редакција



ИСТОРИОГРАФИЈА

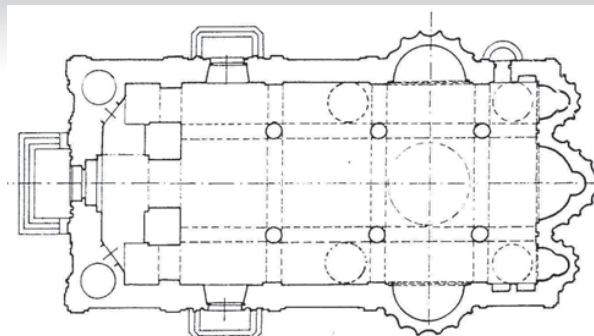
ЦРКВА СВ. ГЕОРГИЈА У СМЕДЕРЕВУ паралела са Саборном црквом у Нишу

Актуелна обнова Саборне цркве у Нишу, која је тешко оштећена у пожару 12.2001.г., повод је да се стручна и шира јавност упознају са још једним делом протомајстора Андрије Дамјановића из Велеса, једне изузетне личности нашег народног неимарства, која је у XIX веку оставила траг на целом Балкану. Без формалног образовања, али са изузетним даром за решавање техничких проблема градње и са осећајем за комбинацију различитих стилова, он је, са своја три брата, саградио око 40 сакралних и много више световних објеката, од Македоније до Босне. Цркве у Смедереву и Нишу, које се овде помињу, плене својом монументалношћу и димензијама и доносе нови замах у градитељству, заустављеном под вишевековним турским ропством.



Цртеж Феликса Каница објављен у Бечу 1864.г.

Смедерево је, као последња престоница српске средњевековне државе, већ имало један грандиозни споменик фортификацијског карактера - тврђаву у којој је постојала црква Благовештења. Турци су је порушили 1480.г. Друга, тзв. Гробљанска црква одн. Храм Успеније Богородице (сажети триконхос, постоји и данас у добром стању), била је у то доба недовољна за град, па се Црквена општина обратила надлежном Министарству тражећи инжењера који би израдио план. Извесни Јан Невола је предложио две варијанте: класичну и барокну, али Смедеревци, у духу обнове националног романтизма, траже да црква буде реплика српског средњевековног манастира Манасија. Међутим, утицај класицизма и барока из Европе, одн. Војводине, био је јак, па је коначан резултат комбинација триконхоса, уписаног крста са пет купола и са барокним торњем и барокном секундарном пластиком на фасади.



Основа цркве у Смедереву

Место за градњу је одређено на локацији некадашње треће смедеревске цркве која је, током ратовања Аустрије са Турском у XVIII веку, више пута претварана у џамију и обрнуто. Ова тачка у тадашњој чаршији је постала стожер каснијег урбаног развоја града. Проблем је представљао мочварни терен, па је протомајстор Андрија дошао на идеју да тло ојача побијањем шипова, а у преостали део рупе набацивало се камење. Њега није било довољно у околини па су узимани надгробни споменици са старог касносредњевековног градског гробља. Тако је створена солидна подлога за градњу, али су уништени многобројни материјални докази за проучавање урбаног континуитета и културне баштине Смедерева XV-XIX века. Грађевина је била тако чврста да је приликом бомбардовања 1915. и 1944. г. као и од страховите експлозије немачког складишта муниције 1941.г. претрпела само мања оштећења у горњим деловима. Сличан систем фундаирања Андрија је применио и код нишке цркве.

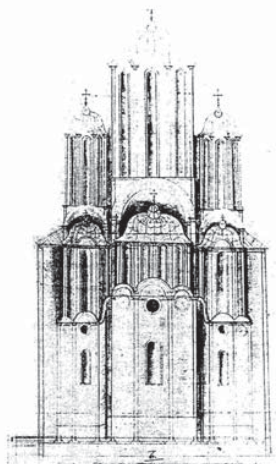


Олтарска апсида Манасије

Новац за градњу је прикупљан од 1830.-1850.г. када је почела градња, која је трајала четири године. Постоји прича да је Андрија током градње често одлазио до Манасије и Раванице, посматрао их и вешто скицирао, мада није био сасвим вичан прављењу тачних планова. Зато су његови цртежи

ИСТОРИОГРАФИЈА

послати у Министарство просвете у Београд да их инжењери прегледају и провере димензије. Из приложених цртежа и фотографија може се видети очигледна инспирација Манасијом, али и лични печат који је Андрија дао и смедеревској и нишкој цркви, која је саграђена убрзо, 1857.-1872.г.



План Андреје Дамјановића
- олтарска апсида цркве у Смедереву



Саборна црква у Нишу - источна фасада

После београдске Саборне цркве, смедеревска је била друга по величини у Србији. Реновирана је споља 1923.г. после оштећења из I свеског рата, а изнутра 1937. када је добила мермерни иконостас, под и певницу. Првобитни иконостас, урађен за време градње цркве, био је уништен, па је Општина 1885.г. са Урошем Предићем уговорила израду новог. Међутим, српско-бугарски рат је прекинуо његов рад у фази израде скица. Каснија реновирања цркве обављана су 1966. и 1993.године.

Инспирација Манасијом и њеним изузетно витким тамбурима, као и целокупним пропорцијама,

очигледна је. Нишка Саборна црква има други однос маса, али исти архитектонски рукопис је уочљив, не само на олтарским апсидама, већ и у барокним формама на западном прочељу и бочним фасадама. Примењени су исти облици прозора, слепих аркадица, профилисани венац на апсидама и други елементи секундарне пластике, као и барокни елементи у ентеријеру (галерија са извијеним линијама, иконостас и др.).

Нишкој цркви је дограђен звоник 1937.г. по пројекту арх. Александра Медведева.



Црква манастира Ресаве- Манасија
- јужна фасада

Током изградње нишке цркве, Андрију Дамјановића зову 1863.г у Сарајево, по истом послу "...јер је био чувен на Балкану и у околним земљама. Како није знао да прави планове цркава, он је Сарајлијама предложио да погледају цркве у Смедереву и Нишу, а Мостарцима да виде цркву у Сарајеву.", Систем рада је био такав да је Андрија уговарао и започињао посао, а његова браћа Ђорђе, Коста и Никола довршавали градњу. Он није био најстарији, али је био најталентованији у преношењу богатог породичног искуства од неколико колена уназад. У истом периоду они су саградили и саборне цркве у Пироту, Мостару,



Саборна црква у Нишу
- јужна фасада без звоника



Врању, Куманову, Пријепољу и Чајничу. Поред грађевинског посла, изводили су и радове у ентеријеру. У цркви у Смедереву је мајстор из њихове "тајфе", Замфир Димитријевић израдио дуборез за намештај и иконостас, који је нажалост уништен током II светског рата.



Црква у Смедереву - југозападна фасада

Литература:

1. Др. Л. Павловић:
Историја Смедерева у речи и слици
Смедерево, 1980.
2. А. Дероко:
Монументална и декоративна
архитектура у средњеваковној
Србији
Београд, 1953.
3. В. Томић де Муро, С. Томић:
Манасија-Ресава
Манасија, 1977.
4. Урош Предић, Београд, 1921.
5. Мала енциклопедија Просвета
Београд, 1986.
6. Мр.Р.Костић:
Нишки Саборни храм...
Нишки весник бр.15/2002.

арх. Зоран Чемерикић

ПОЗИВ ЗА 25. САЛОН АРХИТЕКТУРЕ

Поштоване колеге,
Јубиларни 25. Салон архитектуре одржаће се почетком наредне године, у традиционалном фебруарском термину. Искуства са овогодишњег Салона захтевају далеко дуже припреме каталога и поставке него што је то до сада био случај, па Вас молимо да нам у току ове недеље доставите начелну жељу да на овом Салону учествујете.

Напомињемо да ће део поставке јубиларног Салона бити заузет ретроспективном изложбом најзначајнијих дела излаганих за протеклих 25 година, па ће избор дела из текуће продукције бити знатно сужен. Из ових разлога неопходна је Ваша брза одлука, коју можете доставити електронским путем, на адресу Клуба архитеката, или кустосу Музеја, г-ђи Љиљани Абрамовић.

У случају да не желите да учествујете на 25. Салону архитектуре, молимо Вас да нам у одговору то јавите, како Вас даље не бисмо непотребно узнемиравали овим општим позивом.

*Срдачно Ваш,
др Зоран Маневић,
председник Савета
Салона архитектура*

АКТУЕЛНОСТИ

ЛЕПЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ НА СТАРИМ ОБЈЕКТИМА

Упоплави ружења града кроз анархичну надградњу (доградњу, преградњу) свега и свачега, кроз неконтролисану бесправну градњу и илегалних али у суштини квазиархитектонских објеката са укусом (неукусом) кућа закаснеле постмодерне и улагивању архитеката новокомпонованим инвеститорима, примери лепих интервенција на објектима дођу као мелем за душу и очи сваком човеку, а поготово архитекти. Готово нестварно делују, као нека бајка, ма да би у нормалним околностима то била само уобичајена ствар, или боље речено уобичајен манир. Овако ти примери служе као утеха, али и вера да ствар није до те мере измакла контроли и препустила се помодарству провинције, већ да ће и код нас "дунути ветрови" нових европских кретања и растерати архитектонску маглу која влада код нас.

Пример 1

Зграда задужбине Ђоке Јовановића у улици Вождовој, у којој се данас налазе, како станови, тако и разна представништва, је леп пример како један објекат, који је под заштитом, може уз добру вољу и ентузијазам, кроз чишћење фасаде пескарењем, засјати новим сјајем. Ова зграда, рађена у стилу неокласицизма с почетка овога века, доживљава своју другу младост захваљујући људима из Општине Ниш, а пре свега господину Љубиши Митићу, који је успео да са фирмом "БОКОМ" (донатор) покрене једну акцију чији наставак очекујемо. Надамо се да овај пример неће остати усамљен и да ће овакав вид уређења фасада постати правило, обавеза, али и ствар лепог васпитања.

Пример 2



Задужбина Ђоке Јовановића: пескарење фасаде

Стамбена зграда П+1 у улици Генерала Транијеа бр 16, рађена у стилу ране модерне између два светска рата, је пример како један изузетно леп објекат стамбене архитектуре може да се, уз пуно разумевање власника, очигледно човека од мере и укуса, упристоји и дотера врло вештим интервенцијама изведеним са новим материјалима (алуминијумски прозори, месингане ограде) и добије изглед какав је сигурно имала када је била изграђена. Овај пример може да послужи и свим власницима сличних објеката рађених у сличном стилу, да није неопходна њихова надградња или преправка која би задрла у дух такве архитектуре, већ само мало разумевања и консултација са стручним архитектама за ту област. Таквим приступом би ови објекти, којих је у Нишу и Нишкој Бањи око 200, постали репрезент овог града као што су то били и у доба процвата такве архитектуре у периоду између 1930. и 1940., када је Ниш био привредни, културни и административни центар Моравске бановине.



Уређење фасаде на згради ране модерне

Пример 3

Недавна адаптација зграде на углу улице Косте Стаменковића и Душанове улице је добар пример како се објекат може реконструисати и у њега уметнути нови пословни садржаји, а да се не измени лик како самог објекта, тако и архитектонско-урбанистичке композиције тог дела градског језгра. Архитекта је, вешто уклапајући нове садржаје, које је инвеститор захтевао, задржао наслеђену фасадну раван. И у овом случају ваља похвалити инвеститора који је



очигледно имао разумевања да свој лични интерес усклади са јавним интересом, а на задовољство свих нас који живимо у овом граду.

Наведени примери буде наду да ствар није измакла контроли те да ће се, како инвеститори, тако и архитекти, коначно замислити над судбином нашег града и схватити да лични интереси могу, али и морају да буду усклађени са јавним, те да се сваки објекат тиче сваког од нас, да је он колико приватно, још више и јавно добро, које може и мора да оплемењује средину, да је учини лепшом и племенитијом, а не да је визуелно загађује.

На крају крајева, сви који смо имали прилике



да посетимо нека места и градове у иностранству и дивили се одређеним објектима, улицама, квартовима или целим насељима, морамо знати да су горе наведени принципи тамо одавно прихваћени и да су постали део живота, размишљања, али и одраз лепог грађанског васпитања.

арх. Александар Ђ. Кековић

ПРИКАЗИ

ПОШТА У УЖИЦУ

аутор:

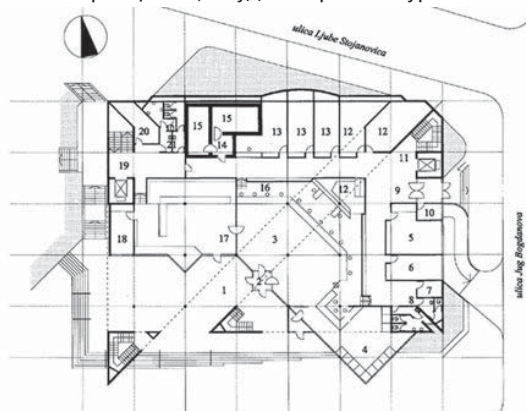
Јован Мандић, дипл.инж.арх.

сарадници:

Јелена Мандић, дипл.инж.арх.

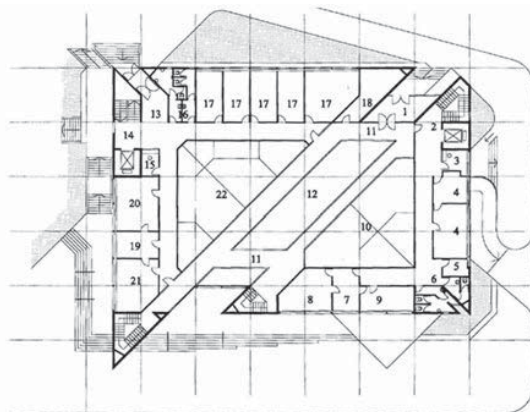
Мирјана Марјановић, дипл.инж.арх.

Оливера Цанић, студент архитектуре



Основа приземља

По расписаном конкурс за архитектонско-урбанистичко идејно решење објекта Поште у Ужицу, од 23.08.2000.год., конкурсна комисија У.П.ПТТ саобраћаја Србија, једногласно је одабрала четири једнако вредна рада, који равноправно деле наградни фонд, од којих је један рад арх. Јована Мандића, са екипом сарадника.



Основа првог спрата

Нова зграда Поште и Телекома лоцирана је између три улице, на месту зграде која је срушена у НАТО агресији 1999.год.

Зграда Поште и Телекома у основи је пројектована у облику два смакнута троугла, између којих се формира атријумски простор покривен лантерном.

Сваки од троуглова по вертикали функционално чини целину, што се намеће специфичним садржајем Поште и Телекома.

Аутор врло успешно користи денивелирани терен и постиже интересантна смицања објекта, која природно прате карактеристике терена. Вешто моделовање располућених кубуса објекта оставља утисак да он израста из терена и да достојанствено пркоси узнемиренем ужичком окружењу. Овај утисак ће бити комплетан када објекат са алуминијском фасадном конструкцијом буде обучен гранитним плочама и онда ће дијагонално расечене масе још дубље заронити у плаветнило неба окружено сиво-зеленим планинским масиваима.



Перспектива

Пожелимо инвеститору и пројектантима да овај утисак што пре доживимо на терену.

арх. Борислав Сјасић

„ЈУБАНКА” У ПРОКУПЉУ

аутор: Саша Буђевац дипл.инж.арх.

објекат: „Јубанка”- Прокупље

површина: 105 м²

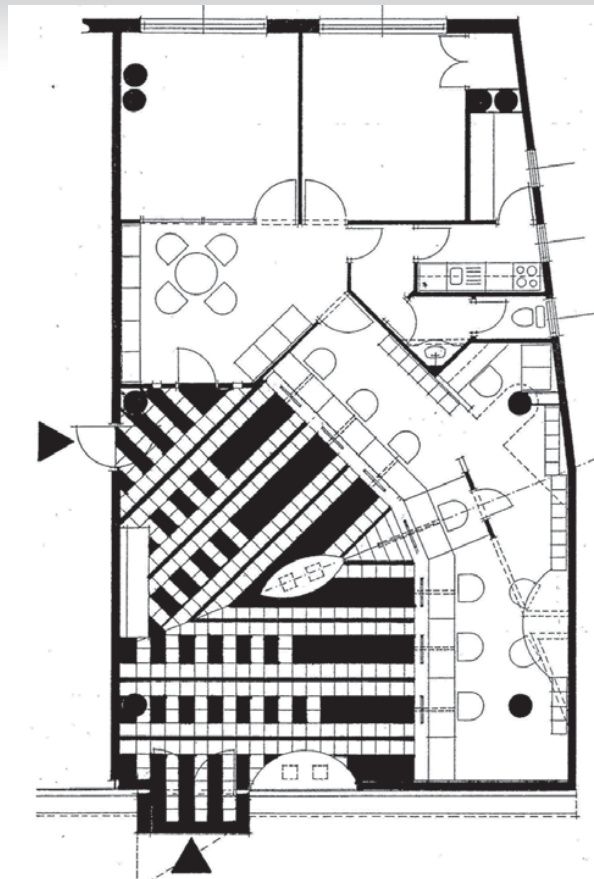
инвеститор: „Јубанка”

пројектовано-изведено: 2000.године

пројекат-извођење: „Нишпројект”

Награда Клуба архитеката заснована је на избору објеката и ентеријера публикованих у рубрици „Неимари и дела” месечника Клуба архитеката „Архитектура”. По свом карактеру блиска је награди Салона архитектуре, с разликом што је жири сталан, а чине га еминентне београдске архитекте: Михајло Митровић, Милан Палишашки, Марио Јобст.

Поред годишње награде за 2001. год, жири је доделио и Посебно признање ентеријеру пословнице „Јубанке” у Прокупљу, аутора Саше Буђеваца. Овим ентеријером Буђевац је остварио простор високих естетских квалитета, обогаћен материјалима из репертоара следбеника „high tech” тенденција.



Основа



Ентеријер

Аутор је на релативно малом простору дао добру функцију банкарске шалтер сале, и уз коришћење већ познатих детаља примењених на „Јубанци” у Нишу, успео да на крајње суптилан начин оствари високо квалитетан ентеријер за који у „Архитектуре” бр. 37, 2001. год., у рубрици „Неимари и дела”, пише др арх. Зоран Маневић: „У привилегованом друштву успелог архитектонског обликовања, почасно место морају заузети усамљени, аутономни и оригинални примери без препознатљивог узора, који враћају наду идеалу слободног архитектонског ствараоца, лишеног



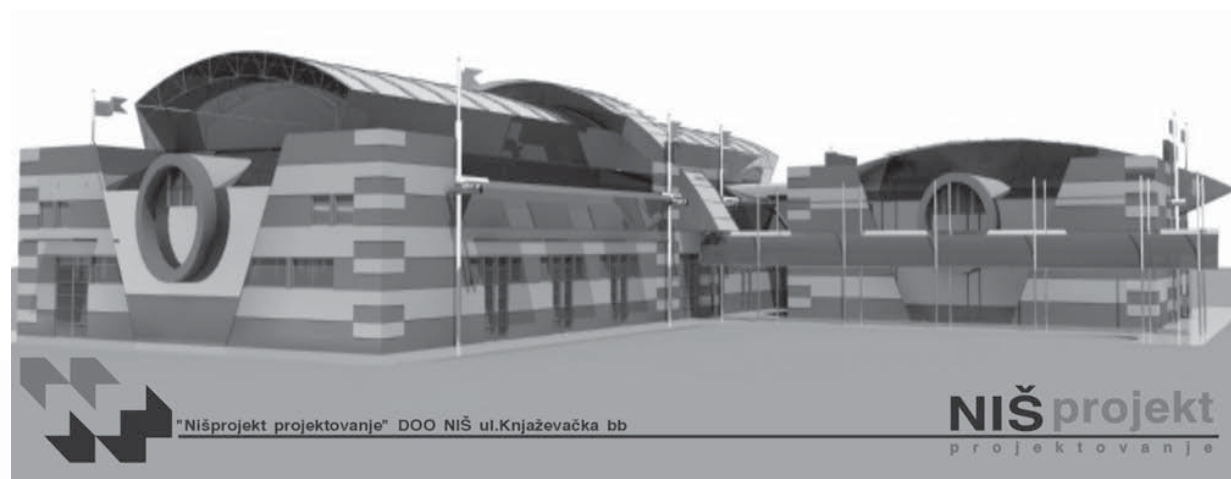
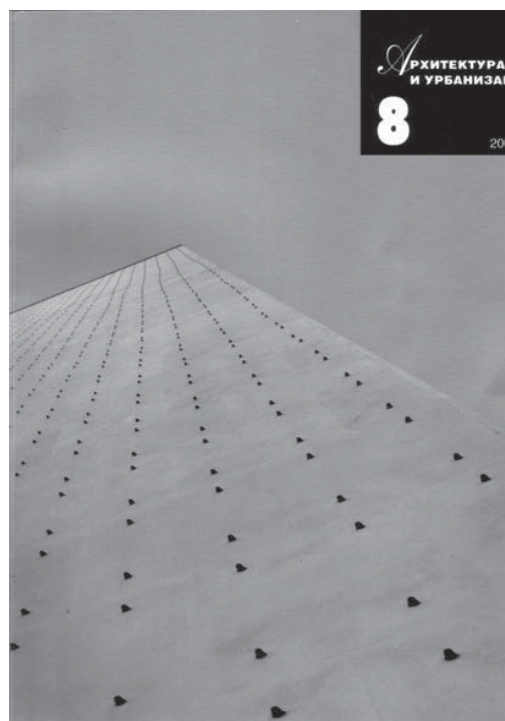
кобне стеге већ виђеног. Ентеријер "Јубанке" у Прокупљу, показује како је могуће конвенционални и конзервативни програм банкарске шалтер сале опслужити неконвенционалном архитектуром која своју ликовност црпе у омажу Мондријану и Пикасу: слободно геометријско пикасовско компоновање лишено секундарне декорације, са софистицираном текстуралном и пиктуралном артикулацијом форме, и мондријановски слог пода и фасаде пулта, а све то интегрисано "art nouveau" пропорцијом."

арх. Борислав Сџасић

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ ЧАСОПИС
АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАМ БРОЈ 8
ПОСВЕЋЕН НИШКОЈ АРХИТЕКТУРИ И УРБАНИЗМУ

СКОРО СВИ АУТОРИ ТЕКСТОВА СУ ИЗ НИША

ЧАСОПИС СЕ МОЖЕ КУПИТИ ПО ЦЕНИ ОД 300
ДИНАРА У ПРОСТОРИЈАМА ДАН-а
(МИЛОЈКА ЛЕШЈАНИНА 52, ТЕЛ. 520-608)
СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ОД 11 ДО 13 ЧАСОВА
И
ЧЕТВРТКОМ У 19 ЧАСОВА
(СЕМ ЗАДЊЕГ ЧЕТВРТКА У МЕСЕЦУ)

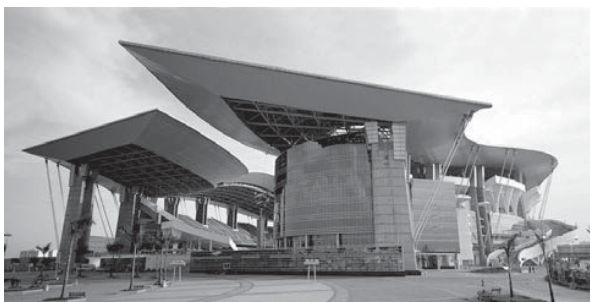


ИЗ СВЕТА

КИНЕСКИ СТАДИОН
ЗА 2008. ГОДИНУ

У последњој деценији, свет је видео бум без преседана у конструкцији спортских стадиона. Међу новима се налази и Гуангдонг олимпијски стадион у Гуангзоу, Кина, на коме ће бити одржана нека од такмичења на летњим олимпијским играма 2008. године.

Као и све нове архитектуре стадиона,



Гуангдонг Олимпијски Стадион у Гуангзоу, Кина,
Поглед са северозападног краја,
са хотелским улазом здесна.

Гуангдонг Стадион тежи иновацији. Након што је пројектовао бројне друге спортске грађевине широм света укључујући и Саитама Супер Арену у Токију, пројектни биро Ellerbe Becket у Канзас Ситију, Мисури, је недавно завршио овај стадион у сарадњи са фирмом Nixon & Nixon из Оклахома Ситија која је била пројектни архитекта, а Институт за истраживања са Јужнокинеског Технолошког Универзитета је трећи архитекта.

Са капацитетом за седење од 80.000 места



Гледалиште стадина према делу на коме ће бити
олимпијска бакља.

Гуангдонг Олимпијски Стадион представља централни део комплекса од 930.000 квадратних метара који ће укључивати и хотел и околне атлетске објекте.

Уз активности које ће се одвијати на атлетској



Западни изглед Гуангдонг Олимпијског Стадиона

стази и терену, Гуангдонг Стадион ће бити домаћин фудбалу, концертима и изложбама. Стадион има модерне просторе у којима се ствара приход (10 000 квм) као што је малопродајни простор, атлетски клуб, продаја хране и пића, хотел са 100 соба и 100 приватних апартмана.

”У Кини, они користе ствари попут спортских



Церемонија отворања 9. Националних Игара
Народне Републике Кине, новембар 2001.

догађаја као катализатор за поновни развој читавих подручја”, каже представник Ellerbe Becket-ov, Gordon Vud, који је главни одговорни за пројекат Гуангдонг. ”Стадион ће бити попут стожера. Главни воз из Хонг Конга стаје поред стадиона, а ту пролази и аутопут. То ће бити регионални рекреативни центар”.

Модерни тренд у САД је понекад сентиментални



Салон за високе госте на стадиону.

историцизам, у коме релативно нови објекти, као што је то Camden Yards, у Балтимору, бивају намерно изграђени да подсећају на вољеног претходника. Без значајног претходника на кога би се угледао, Гуангдонг Олимпијски Стадион има радикалнији прилаз прокламовању свог идентитета.

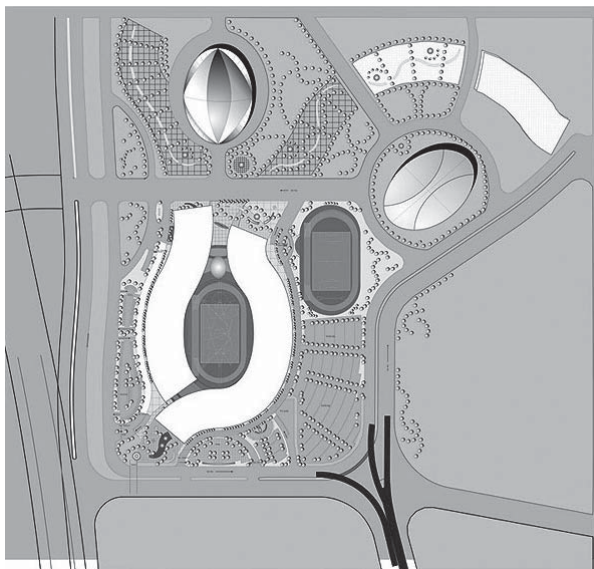
Без обзира на транспортно чвориште, најзапаженији аспекти стадиона су његови храбри визуелни елементи. А у складу са кинеском архитектонском традицијом, место укључује бројне симболе који подсећају на локалну културу и околину. Са свим овим, Гуангдонг Стадион није само



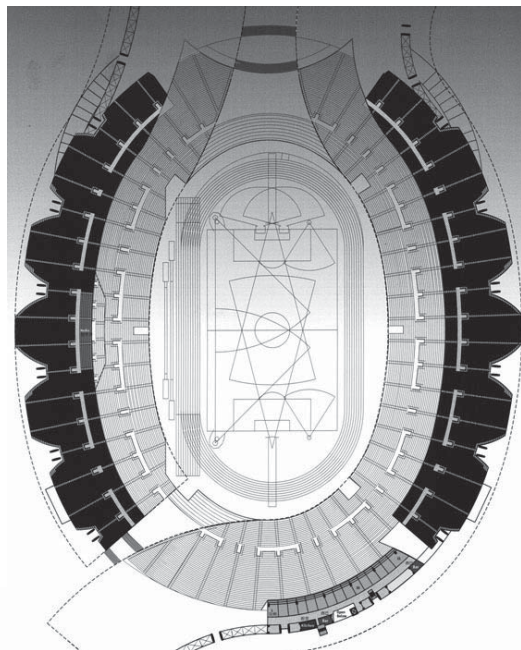


Прилаз стадиону из олимпијског парка
комерцијално место окупљања, већ једна тренутна
архитектонска икона.

Зеленило преко целе године у Гуангзоу



Ситуација.



Основа приземља

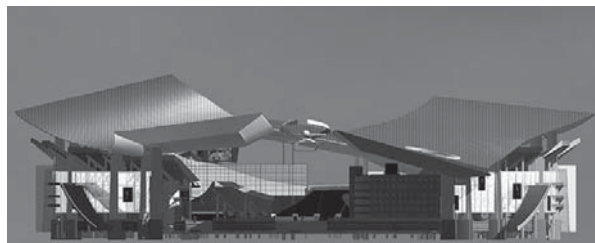
(претходно званом Кантон) и његова блага клима су му дали име "Град цвећа". Развијањем цветне теме, архитекте су помериле стубове унутра и стадионском простору дали изглед као да из земље расте према споља ка извајаној спољној ивици, подсећајући на латице цвета.

Данас, отворени стадиони готово увек имају неку врсту крова. Људи превише плаћају за своје карте да би били вољни да се излажу природним непогодама. Гуангзоу са стране пролази Бисерна Река, чија фигура се евоцира у кровној линији стадиона која покрива већи део гледалишта.

Дупли појасеви конзолног крова су сваки приближне дужине од 75 метара и 16 метара ширине. Сваки је по једној ивици ослоњен на 21 пар бетонских пилона. Раздвајајући се у средини, ове се кровне форме набирају и кривудају дајући органски изглед. Оне такође намерно подсећају на траку коју прекида победнички тркач на циљу.

Архитекте су користили најмодернији софтвер за 3Д моделирање када су пројектовали кровне форме флуидности које подсећају на траку и реку. Те форме су у јукстапозицији са узвешинијим пројектним елементима као што су простор за седење, атлетска стаза и терен и чине их упечатљивијим.

Референце на кров и реку постоје и у детаљима.



Северни изглед.

"Пројектни тим је провео неко време проучавајући употребу боје на стадиону", каже Мајк Сабатини, водећи пројектант Ellerbe Becket-a за овај пројекат. Таласаста форма крова налази одјека у бојама простора за седење, у поплочаном у поду и чак у распореду светлеће арматуре ван стадиона.

Многи од елемената детаља су били направљени ручно, као што су гравуре на подним плочицама, што је било могуће захваљући ниским ценама рада. "На пример", каже Сабатини, "урадили смо неке лепе ствари са бетонским гредама и луковима које су биле јефтиније него што би биле у САД. Кров се састоји од ручно варених спојева, који би били предбушени у САД. Међутим, неке технолошки-оријентисане ствари, као што су то завесни преградни зидови, биле су скупље."

Оријентација Кине на људе уместо технологије може се видети у прилазу обезбеђењу стадиона, што је увек преокупација на Олимпијским Играма. "Они покушавају да обезбеде целу локацију на



Предворје хотела са три звездице који је у саставу стадиона.

њеним границама више од нас”, каже Вуд. “Они имају слојеве ограда и покретних капија, и имаће много људи дуж њих када за то дође време.”

Упркос пажњи посвећеној симболици Ellerbe Vecket каже да њихов дизајн никада није покушао да заправо ре-креира кинеску класичну архитектуру. “Ми смо изабрали да не имитирамо или интерпретирамо кинеске архитектонске традиције,” каже Сабатини. “Било је битније да нешто кажемо о Гуангзоу него о његовој архитектури.”

Вуд поздравља употребу пројектних надметања као што је то било за Гуандонг стадион, јер је то начин да се уклони препрека за архитектуру будућности. “Имате прилику за изазов конвенционалних пројектних елемената и за стварање динамичке слике каже он. “То нам је омогућило да истражимо нове идеје за форме које су биле традиционалне тако дуго, као што је то представа о томе како кров стадиона треба да изгледа.”

Питамо се, понекад, да ли ће храбар гест који осваја жири, наставити да звучи истинито у будућности. Да би се истражио идентитет стадиона у контексту његове околине, звучи логично. Али описивање локалног архитектонског језика који непосредно утеловљује дугу дестилацију околине због повлађивања опште интернационалним фасадном зиду, може да наведе на тешка питања о архитектонској осетљивости међукултурне транслагације. Да ли Гуандонг Стадион представља свету поносну нову Кину, или пројектује уместо тога пролазни симболички Олимпијски тријумфализам?

Брајан Либи

Брајан Либи је Портландски, Орегонски самостални писац који је публиковао у Метрополис-у и Architectural Record-у.

Biocase

Сајам и конгрес посвећени биоклиматској изградњи, амбијенту и обновљивим изворима енергије.

Трст 19-21 април 2002. године

Ове године, већ трећи пут, организован је сајам и конгрес у Трсту, посвећен Биоклиматској архитектури и изградњи, заштити човекове околине и одрживом развоју. На Сајму је, с једне стране видно враћање заборављеним и запостављеним природним материјалима, али у новим и оригиналним облицима, а с друге стране уочава се употреба савремене технологије и науке.

Управо је прошао београдски сајам грађевинарства, али смо на њему видели мало од ове проблематике. У савременом свету проблеми животне средине, кућа и зграда, озбиљно су схваћени тако да се држава, а потом и разне асоцијације, баве овим темама. Постоји удружење “Cittaslow”, које подржава пројекат за градове у којима се здраво живи, затим специјализоване грађевинске фирме као и пројектни бирои за биоизградњу. Општи је став да све ово не спада у моду или пролазни хир, већ трајно опредељење. како би се на планети земљи и даље живело.

Тешко би било описати све програме који су



Из каталога “DAS GRIFFENER HAUS”-а

били на сајму али издвојио бих неколико: дрвени блокови словачке производње у аустријском аранжману и пласману, затим ламелиране дрвене таванице распона до 12 м изузетног дизајна и савршене заштите. Затим разни блокови од глине, цемента и дрвене пиљевине који су рађени без адитива и др.

Осим употребе еколошких материјала инсистирало се и на уштеди енергије, воде, избегавању лоших електромагнетских утицаја, природном проветравању.

Пажњу у сваком случају највише привлачи резултат, готов производ - кућа. Међу многима које се рекламирају као куће садашњости и будућности



можда је најатрактивнија она аустријског произвођача DAS GRIFFENER HAUS "5 модула". Крајње поједноставњена и сведена основа кућа може да функционише са 3, 4 или 5 модула. Монтажа ове куће траје три дана а комплетно опремање до два месеца. Све је урађено од дрвених опека које су обложене гипс-плочама са завршном обрадом од природних малтера. Кућа се поставља окренута на југ због ефекта стакленика. Мада се можемо питати колико сунчаних дана имамо и да ли је оправдано правити ефекат стакленика у нашем поднебљу, контра одговор је да такве куће функционишу у Алпима и на северу све до Норвешке. Системом вентилирајућег крова, фасадама и засторима решава се проблем вентилације лети, тако да ова кућа постаје, како сам произвођач каже, наша трећа кожа. Избор ове куће је и из естетских разлога који нису занемарљиви. Сведени



Из каталога "DAS GRIFFENER HAUS"-а

архитектонски поступак, употреба дрвета и дрвених застора, даје кући топлину а и довољно дрскости да не буде анонимна. Остварен је флексибилан и лако променљив простор који је по вертикали и хоризонтално прозрочан, пун светлости и спојен са околином. Аскетизам овог пројекта одише снажним духом архитектонског промишљања.

Можда није професионално мада је људски, али морам да одговорим на једно питање за које претпостављам да се многим, који су тамо одлазили, врзма по глави: како изгледа Трст? Тај град изгледа исто као пре, чак и већина радњи има исти ентеријер. Живи се скромно у односу на друге градове северне Италије, има пуно кинеских радњи, једва су преживеле две мање Ђованијеве.

Трст је град мало скрајнут. Можда је управо због тога, али и због застоја у привредном развоју, направљен велики научни камп назван "АРЕА" који има 1400 запослених. Цео овај научни потенцијал конципиран је као спона између Европске уније и Централно-источне европе. Географска позиција Трста и његова мултикултуралност, на којој се веома инсистира, определила је државу да направи конзорцијум, који је омогућио изградњу научног парка. Док је трајао сајам у овом научном парку боравила је једна делегација Српске академије наука. Ко каже да Трст није наш?

Враћајући се поново на архитектуру сматрам да би и ми као професионално удружење требало више да се позабавимо проблемима биоклиматске архитектуре и њене популаризације.

арх. Иџор Марић

МОЛИМО ЧЛАНОВЕ ДАН-а
ДА ИЗМИРЕ СВОЈЕ ОБАВЕЗЕ У
ПОГЛЕДУ ЧЛАНАРИНЕ

ДОНЕСИТЕ ДВЕ ФОТОГРАФИЈЕ
УКОЛИКО НИСТЕ ТО ДО САДА
УЧИНИЛИ, РАДИ ДОБИЈАЊА
ЧЛАНСКЕ КАРТЕ

ЧЕТВРТОМ У 19 ЧАСОВА
У ПРОСТОРИЈАМА ДАН-а ОДРЖ
АВАЈУ СЕ САСТАНЦИ
УПРАВНОГ ОДБОРА

ДОЂИТЕ ПРИДРУЖИТЕ НАМ СЕ
ДАЈТЕ СВОЈ ДОПРИНОС
АРХИТЕКТОНСКОЈ СТРУЦИ КРОЗ
АКТИВНОСТИ ДАН-А

АКТИВНОСТИ ДАН-а И САС-а

РЕДОВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА ДРУШТВА АРХИТЕКАТА НИША

20.6.2002. године, у сали ЈП Завода за урбанизам Ниш, почетком у 13 часова, одржана је Редовна скупштина ДАН-а са следећим дневним редом:

1. Избор радног председништва
2. Извештај о раду Друштва (јуни 2001. - јуни 2002.)
3. Финансијски извештај (јуни 2001. - јуни 2002.)
4. План рада за 2002. 2003.
5. Дискусија.

После подношења извештаја о раду и финансијског извештаја, као и програма рада Дан-а, које је поднео председник ДАН-а Драгослав Вучковић, прешло се на дискусију.

О раду Друштва, наш часопис "АРХИТЕКТ" је редовно извештавао и то много детаљније него што је презентовано на Скупштини, па овде нећемо пренети тај део рада Скупштине.

Из 5. тачке доносимо неке, по нашем мишљењу, значајније дискусије.

Арх. Хранислав Анђелковић: Сматра да је евидентан изузетно успашан рад Управе ДАН-а и додаје да су значајно сређена организациона питања: сређено је вођење финансија и послова администрације, сваког радног дана од 11-13 часова службеник ради у просторијама Друштва, састанци Управе се држе сваког четвртка (отворени су). Задњег четвртка у месецу се држи проширени састанак у сали Завода за урбанизам где се воде необавезни стручни разговори са ширим чланством. Иначе ДАН има 101 редовног и 12 придружених чланова.

Позива чланство да помогне у налажењу спонзора за финансирање часописа "Архитект"

Арх. Александар Ђ. Кековић: Износи проблеме и негативности које се јављају код припрема, за нас актуелне законодавне материје.

Истиче наш велики успех - промоцију велике годишње награде САС-а у Нишу.

Међутим наглашава да је мали број људи који носи активност Друштва и да је неопходна помоћ и укључивање ширег чланства да би се постигнута динамика одржала.

Арх. Мирјана Анђелковић: Боји се да ентузијазам тренутно активне екипе неће моћи још дуго да траје, а не осећа се интерес младих да се укључе у рад Друштва.

Арх. Миомир Живковић: Такође наглашава потребу за укључивањем нових људи у рад Друштва.

Арх. Зоран Чемерићкић: Истиче немоћ Друштва

да повуче неке озбиљније потезе у решавању важних градских проблема, јер закони не дају много простора Друштву, а доношење нових, квалитетнијих закона се одуговлачи.

Арх. Дивна Пешић: Позива на заједнички напор да се код Дирекције и Скупштине града обезбеде одговарајуће позиције како би ушли у одговарајућа планска документа, што би нам обезбедило финансијску стабилност.

Арх. Бранимир Ђирић: Сматра да ентузијазам који још постоји код старијих није лако наћи код млађих генерација.

За сваки рад треба да постоји интерес, а он се може остварити преко материјалних средстава. Зато се треба више ангажовати на обезбеђењу финансијске потпоре.

Друштво треба да дефинише свој кодекс и ценовник услуга. Сваки рад мора да се вреднује.

Арх. Станиша Станковић: Град треба да види да Друштво нешто вреди. За многе ствари треба да се пита Друштво. Мора до постоји сарадња са Привредном комором.

Арх. Жарко Клисаревевић: Локална самоуправа

ПРОГРАМ РАДА ДАН-а ЗА 2002.ГОДИНУ (Извод)

1. ОРГАНИЗАЦИОНА ПИТАЊА
2. "АРХИТЕКТ", ГЛАСНИК ДАН-а
3. САРАДЊА СА ШТАМПОМ
4. САРАДЊА СА ТВ МЕДИЈИМА
5. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
6. ТРИБИНЕ
7. ОКРУГЛИ СТОЛОВИ
8. СТРУЧНА ПРЕДАВАЊА
9. ИЗЛОЖБЕ
10. ЕКСКУРЗИЈЕ, ИЗЛЕТИ
11. ЗАШТИТА АУТОРСТВА
12. РАСПИСИВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКИХ КОНКУРСА
13. ЗАКОНОДАВСТВО
14. СТУДЕНТИ АРХИТЕКТУРЕ
15. ЦЕНОВНИК АРХИТЕКТОНСКИХ УСЛУГА
16. ФИНАНСИРАЊЕ РАДА ДРУШТВА
17. РЕНОВИРАЊЕ ЗГРАДЕ ДРУШТВА

добија све више на значају и треба користити прилику да се наметне своје мишљење. Не може један човек бити главни архитекта - то треба да буде тим.

Даље је речено да се Друштво доста ангажовало у давању предлога и сугестија за доношење одговарајућих закона, посебно кад је у питању институција "градског архитекте" и оснивање Архитектонске коморе. Упућен је и апел приватницима, члановима Друштва, да у границама својих могућности, финансиски помогну рад Друштва.

Поднети извештаји и програм рада су јеногласно прихваћени. арх. Хранислав Анђелковић

СЕДНИЦА УО ДАН-а



У ПРОШИРЕНОМ САСТАВУ

30.5.2002.

Ово, може се рећи тематско, дружење архитеката, најављено у претходном броју Архитекта бр 8, има циљ да се сваког задњег четвртка у месецу окупе чланови Друштва у просторијама Дирекције за изградњу града, како би чули шта је УО ДАН-а урадио и како би се чули и њихови предлози и сугестије. Поред наведених разлога, ова дружења би имала за циљ и неформална окупљања архитеката Ниша, разговоре на горуће теме из области струке, али и расправу о проблемима у граду везаних за архитектуру и урбанизам.

На овом, новом састанку, разматран је Закон о изградњи и планирању објеката, затим предлог о оснивању Уније архитеката и урбаниста, затим предлог да се предлог Закона о комори архитеката преименује у Закон о инжењерској комори, те предлог Правилника за годишњу награду САС-а.

Након дужег уводног излагања председника ДАН-а, арх. Драгослава Вучковића, где је утврђено да најновији предлог знатно одудара од претходног и да су неки чланови Закона, поготово они који се тичу главног градског архитекте и грађевинског одбора, знатно редуковани и банализовани. Одлучено је да се САС-у, као носиоцу посла око израде Закона, упуте сугестије, примедбе и предлози.

Арх. Александар Ђ. Кековић, члан УО САС-а из Ниша, је у најкраћем образложио предлог одлуке о Унији архитеката и урбаниста, као и предлог за Годишњу награду САС-а, који је сачинио прошлогодишњи жири, те предлог о преименовању Закона о комори архитеката у Закон о инжењерској комори.

Након врло конструктивне расправе чланства, одлучено је да чланови ДАН-а не подрже формирање Уније архитеката и урбаниста, као и то да се задржи суштина и назив Закона о архитектонским коморама, али и да се подржи правилник САС-а за Годишњу награду САС-а, са напоменом да би награда требало да се додељује за целу (округлу) годину, нпр. 2002. годину уместо досадашње која захвата две године (17.2001. - 30.6.2002.). Сходно томе, предложено је да се прилагоде термини за конкурисање и доделу награде.

На крају је председник УО ДАН-а позвао све присутне да узму учешћа у раду ДАН-а, као и да још масовније долазе на оваква дружења. Најављена је и редовна скупштина ДАН-а, која би се одржала половином јуна месеца у истим просторијама (у сали Дирекције за изградњу града Ниша и Завода за урбанизам Ниша).

арх. Александар Ђ. Кековић

Док трају расправе шта треба даље чинити поводом одржаног конкурса за уређење зграде ДАН-а и СИТОН-а (које решење од три награђена рада изабрати, или пак расписати нови конкурс) чланови УО ДАН-а предузимају кораке да се садашње стање упростоји и да се формира колико-толико пристојан кутак за рад и дружење наших архитеката и њихових гостију.

Са предузећем "Торус" који је закупац дела простора у самој згради, постигнут је споразум да се изврши замена просторија, тако да би ДАН-у припала већа просторија (око 30 м²) на самом улазу. Арх. Зоран Чемерић је постигао договор са предузећем "Грађевинар" да обоји просторије, да изврши замене оштећених стакала, те да столарију обоји и замени дотрајале инсталације. Арх. Мија Живковић је са фирмом "Вулић-Вулић" договорио донацију у облику ламинат пода и плоча за столове, а Завод за урбанизам је Друштву поклатио старе столице и столове. Арх. Радмила Китановић је сачинила предмер радова и финализација се очекује у наредном периоду.

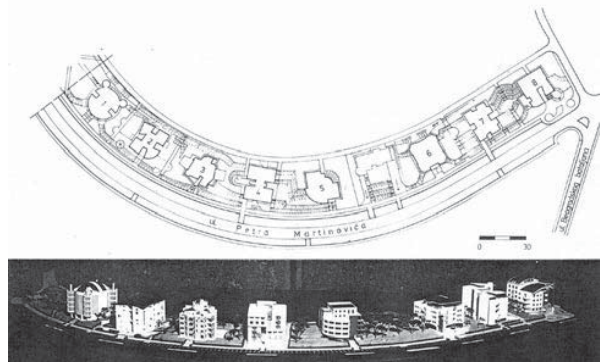
Да би се ствар привела крају и да би наши архитекти и сви други инжењери и њихови гости имали пријатан кутак, неопходно је да сви, у границама својих могућности, пружимо свој допринос кроз новчане прилоге или у виду намештаја, опреме, факс-машине, рачунара или нечег сличног како би сви заједно уживали у томе.

арх. Александар Ђ. Кековић

У БЕОГРАДУ

У жељи да пропрати сваку важнију манифестацију везану за нашу струку, Друштво архитеката Ниша је и ове године организовало посету Сајму грађевинарства у Београду. Интересовање је било, као и увек, велико, нарочито код студената и наставног особља Грађевинско-архитектонског факултета, као и у пројектним организацијама, Заводу за урбанизам, а и код многих појединаца.

Два аутобуса су у раним јутарњим сатима 24.



Стамбено насеље "Голф"

априла 2002.г. кренула пут Београда, да би већ око 11 часова били на Бановом брду. У жељи да се путовање не сведе само на посету Сајму, већ и да се обиђу неки значајни објекти, организатори су овог пута путнике најпре довели до Стамбеног насеља "Голф". То је познати комплекс објеката чији су аутори познати светски архитекти и чију је изградњу иницирао арх. Ивица Млађеновић 1990.г у оквиру Трећег београдског тријенала светске архитектуре.

Насеље није у потпуности изграђено, а неки



Школски комплекс "Сунчана падина"

објекти су измењени у односу на пројекат. У сваком случају било је интересантно, нарочито за студенте и оне који то до сада нису видели. Затим је уследило краће задржавање код школског комплекса у насељу "Сунчана падина" такође на Бановом брду, чији су аутори А.Ђокић, З.Јовановић, Б.Поповић,

Б.Реџић и Д.Ивановић. И ове, као и прошле године, љубазни домаћин и водич је био арх. Игор Марић, председник Друштва архитеката Београда.

Група је стигла на Сајам око 12,30 часова, и разгледање је трајало до 16 ч. Сајам је ове године био приметно богатији, са доста пропагандног материјала, са пуно излагача из иностранства, а запажени су били штандови нишких фирми: "Нисал", "Визус", "Морава-Крушце" и др.

Слободно време је било одређено до 19 ч. с тим да је један аутобус одмах кренуо за Ниш. Путовање је протекло без икаквих проблема, што је заслуга и организатора и превозника -"Нитурс"-а. Надамо се да ће и убудуће интересовање за овакве акције бити велико.

арх. Зоран Чемериќић

ДАН У "НАРОДНИМ НОВИНАМА"

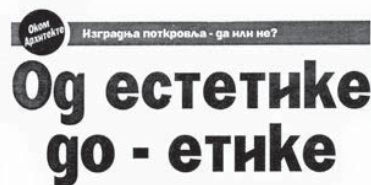
Децембра 2000. године постигнут је договор са "Народним новинама" да ДАН добије своју рубрику, уторком, на средњој страни листа, где би се третирале разне актуелне архитектонско-урбанистичке теме Ниша.

Први чланак је био уводног карактера -



председник ДАН-а, арх. Драгослав Вучковић, је под насловом "Како разумети и обликовати простор" представио рубрику и позвао на сарадњу (9.1.2001)

До сада ДАН није успео да испоштује договорену



динамику - сваког уторка један чланак. Неки пут текст није благовремено достављен, други пут се материјал није уклапао у концепцију рубрике,, Међутим, и уз ове замерке, општа оцена може бити позитивна. Поред текстова који се организовано иницирају од стране ДАН-а, све је више чланака (верујемо да је и Дан својим радом дао одређени подстицај) које стручњаци архитектонско-урбанистичке струке самостално достављају.

Поред текстова новинара Славка Виденовића, који годинама, врло професионално, прати догађања у овом домену градске проблематике, наша рубрика комплетира информисање јавности преко тема везаних за нашу струку.

Ради илустрације рубрике, без претензије



да дамо комплетан списак, наводимо наслове следећих објављених текстова :

- **"Како разумети и обликовати простор"** (арх. Д. Вучковић, 9.1.2001.),
 - **"О нашем дому"** (арх. А. Кековић и мр. Б. Турншек, 16.1.2001.),
 - **"Зашто се не сликате на Тргу?"** (арх. Весна Вилић, 30.1.2001.),
 - **"Ванпијачна продаја - да, не или како?"** (мр арх. Михаило Медведев, 6.2.2001.),
 - **"Од естетике до - етике"** (арх. Бранимир Ђирић, 24-25.2.2001.),
 - **"Град мора да има душу"** (арх. Сима Гушић, 6.3.2001.),
 - **"Уређење простора путем писаће машине"** (Друштво архитеката Ниша и Друштво урбаниста Ниша, 14.3.2001.),
 - **"Дивља градња једе лепоту Ниша"** (Славко Виденовић - интервју са арх. Николом Цекићем, 16.3.2001.),
 - **"Ново повезивање антике и "Мек Доналдса"** (арх. Сима Гушић, 19.3.2001.),
 - **"Поштар Шевал и његова "идеална палата"** (арх. Сима Гушић, 4.4.2001.),
 - **"Лепота је пре свега у уредности грађења"** (Б. Дејановић - интервју са Мр арх.Игором Марићем, председником Друштва архитеката Београда, 30.5.2001.)
 - **"Умовање уз пикање лопте"** (арх. Мирољуб Станковић, 14.6.2001.)
 - **"Мање је више"** (арх. Љупка Ковачевић, 29.3.2001.),
 - **"Дрворед по средини Вождове"** (арх. Медар Миодраг и арх. Александар Ђ. Кековић, 8.5.2001.),
 - **"Сви нишки (ружни) кровови"** (арх. Љупка Ковачевић, 7.6.2001.),
 - **"Умовање уз пикање лопте"** (арх. Мирољуб Станковић, 14.6.2001.),
 - **"Где леже паре за будући урбани развој Ниша"** (Мр арх. Михаило Медведев, 19.7.2001.),
 - **"Поштовање струке - непоштовање (само) интереса"** (арх Зоран Чемерић, 26.7.2001.),
 - **"Одавде све почиње"** (арх. Миодраг - Мима Живковић, 28-29.7.2001.),
 - **"У Нишу нема места ни за један точак"** (Славко Виденовић - интервју са арх. Николом Цекићем, 1.8.2001.),
 - **"Архитектонски конкурси"** (Управни одбор Друштва архитеката Ниша, 23.5.2002.),
 - **"Равни кровови као лоше оправдање"**(1) (арх. Александар Ђ. Кековић, 28.6.2002.)
 - **"Спорно тумачење прописа за надградњу"** (арх. Александар Ђ. Кековић, 29-30.6.2002.)
- Треба поменути једну, истина ретку појаву непримерених наслова, које редакција НН, ради повећања атрактивности текста, сама ставља (нпр. наслов "Уређење простора путем писаће машине"

или текст испод фотографије "Поткровље изнад "Меркура"(ужас)".

Доспевање до стручне и шире јавности, до политичара и надлежних институција (у оквирима Ниша) вероватно се најефикасније остварује преко "Народних новина".

Због тога треба радити на јачању ове рубрике - проширити јој садржај и на едукативне теме и обезбедити јој већу редовност,

арх. Хранислав Анђелковић

СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА САС-а 13.5.2002.

На седници УО САС-а од 13.5.2002.године, у проширеном саставу, били су присутни сви чланови председништва као и један број председника локалних друштава. Председник САС-а арх. Петар Арсић упознао је УО са досадашњим активностима САС-а у протеклом периоду, а затим је на предлог чланова УО САС-а из Новог Сада приступио верификацији Савеза архитеката Војводине као саставног дела Савеза архитеката Србије.

Председник је, затим, свим друштвима архитеката Србије, преко њихових представника у Председништву, доставио предлог о Правилнику годишње награде САС-а, коју је сачинио прошлогодишњи жири, као и предлог одлуке о формирању уније архитеката и урбаниста, потекао од Удружења урбаниста, на разматрање и усвајање.

На састанку је од чланова Комисије затражено да доставе своје предлоге за рад Комисије, те је усвојена информација о расписивању позивног конкурса за центар Зрењанина.

Посебна расправа се водила око нових закона и то о планирању и изградњи објеката, те код закона о архитектонској комори. Након дуже и жучне, али и конструктивне расправе, поготово око појединих чланова Закона о планирању и изградњи, као и предлога да се закон о комори архитеката преименује у закон о инжењерској комори, закључено је да су питања од виталног значаја, па је одлучено да се нова два закона, као и претходни предлози за награду САС-а и унији архитеката и урбаниста, доставе друштвима архитеката Србије, да се о њима изјасне до 14.6.2002.године.

На седници је одлучено да се седнице одржавају чешће, најмање једанпут у два месеца, а следећа је заказана за 19.6.2002.године. На предлог представника из Новог Сада, донета је одлука да се једна седница одржи у Новом Саду, 01.7.2002.године, на Светски дан архитеката, како би се тај дан посебно обележио и на њему донеле важне смернице за даљи рад.

арх. Александар Ђ. Кековић

СА ФАКУЛТЕТА

НАУЧНИ ПРОЈЕКАТ
О РАЗВОЈУ СЕЛА

После вишегодишњег застоја, прошле, 2001. године, Министарство за науку, технологије и развој Републике Србије, расписало је неколико конкурса за финансирање научних пројеката. У оквиру технолошких пројеката, Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу је одобрен пројекат под називом **”Правци одрживог развоја села на административном подручју града Ниша”**.

Пројекат је одобрен у трајању од једне године и шест месеци и финансира се средствима Министарства (80%) и средствима Општине Ниш (20%).

Географско подручје обухвата административне границе града Ниша, односно општина Ниш и Нишка Бања (око 60 сеоских насеља).

Пројекат обухвата истраживање сеоске проблематике у оквирима шест подтема:

1. РУРИЗАМ
2. СТАНОВАЊЕ
3. ОБРАЗОВАЊЕ
4. ПРИВРЕДА
5. СЕОСКИ ТУРИЗАМ
6. ВОДОСНАБДЕВАЊЕ И ОТПАДНЕ ВОДЕ.

Циљ истраживања цитирамо из конкурсног



Цртеж проф. арх. Зорана Петровића

материјала:

”Присутне тенденције да се селу обезбеди место које му, по значају за друштво, објективно припада, захтевају да се темељито проуче све компоненте које утичу на квалитет живота на селу. Намера овог пројекта је да, за конкретно подручје, после утврђивања постојећег стања, коришћењем досадашњих искустава науке и праксе, уважавајући

специфичности средине и расположиве ресурсе, дође до реалних позитивних праваца развоја села на проучаваном подручју. Иако је истраживање превасходно везано за сеоска насеља која административно припадају граду Нишу, реално је очекивати да ће већи број добијених резултата бити применљив за много шире рурално подручје. Ово истраживање, замишљено као врло систематско и свеобухватно, треба да да резултате који ће у неким сегментима бити непосредно применљиви док ће у другим представљати добру основу за даље активности на обнављању села. Очекује се да се потенцијали града и целог подручја (иницирани овим истраживањима), на организован и осмишљен начин активирају и покрену континуалне процесе у оживљавању села и подизања стандарда и квалитета живота на селу што би довело до новог позитивног смера миграције - од града према селу.”

Истраживачки тим, којим руководи проф. др Мирјана Анђелковић, броји 12 истраживача:

1. др арх. Мирјана Анђелковић, р. проф.
2. др арх. Хранислав Анђелковић, р. п.
3. др арх. Петар Митковић, ред. проф.
4. др арх. Никола Цекић, ред. проф.
5. др инж. Слободан Миленковић, р. проф.
6. мр арх. Даница Станковић, асистент
7. мр инж. Бранко Турншек, асистент
8. мр арх. Љиљана Василевска, асистент
9. мр арх. Соња Красић, асистент
10. арх. Александар Кековић, ас. припр.
11. арх. Миланка Васић, асист. припр.
12. др Јован Ђирић, ред. проф.

Пројекат је званично кренуо са реализацијом 1. јануара 2002. године, али је, због закашњења од стране Министарства рад почео тек априла месеца. У првој фази, која још траје, прикупљају се информације са терена, из општинских служби, формира се база података прикупљањем стручне литературе, актуелних новинских чланака, актуелних сајтова са Интернета и преко извесног броја страних амбасада.

арх. Хранислав Анђелковић



Зграда ГАФ-а



СТИЖУ НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ АРХИТЕКАТА

Пре више од четири деценије, 1960. године, отворен је, у оквиру Техничког факултета у Нишу, Архитектонски одсек. Осам генерација је ишколовао овај одсек, док није, политичком одлуком, укинут. Од уписа задње генерације (1967.) прошло је 28 година, када је поново, сада на Грађевинском факултету, отворен Архитектонски одсек.

Раније одшколовани архитекти су задовољили потребе за овом струком на подручју југоисточне и источне Србије, подручју које гравитира Нишу. Укидање Одсека се до недавно није значајније осећало из више разлога. Један је свакако и економска ситуација у којој је грађевинарство скоро угашено, па су и потребе за новим кадровима биле минималне. Међутим, задњих година, како су раније одшколовани архитекти почели да одлазе у пензију (први дипломци су пристигли 1965.), потребе за архитектима су биле све акутније. Појава да друге, за посао архитекте, неквалификоване струке, заузимају архитектонска радна места, постаје све масовнија.

Стога је поновно отварање Архитектонског одсека било решење у "пет до дванаест".

Прва генерација апсолвената је стигла 2000. године. Овде доносимо списак архитеката који су до сада дипломирали на новоотвореном Архитектонском одсеку.

Поред наставног предмета из чије области је рађен дипломски рад, дајемо и назив рада и датум дипломирања.

1. Александра В. Милошевић

Пројектовање друштвених зграда
Музеј
23.6.2000.

2. Андреја А. Манчић

Урбанизам
Рекреациони центар у "Чаир"
11.12.2000.

3. Иван Д. Радуловић

Пројектовање друштвених зграда
Музеј
11.12.2000..

4. Биљана Д. Крстић

Пројектовање друштвених зграда
Пословни центар
25.12.2000.

5. Ивана С. Богдановић

Пројектовање друштвених зграда
Позориште
21.2.2001.

6. Владимир С. Ђурђевић

Пројектовање друштвених зграда
Дом културе у Параћину
23.5.2001.

7. Сања А. Цолић

Пројектовање друштвених зграда
Богословија
29.6.2001.

8. Габријела А. Чех

Пројектовање друштвених зграда
Трговачко-пословни-културни центар
13.7.2001.

9. Ненад Р. Павловић

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда
28.9.2001.

10. Милена М. Динић

Пројектовање друштвених зграда
Зграда општинске управе
24.12.2001.

11. Марина М. Јордановић

Пројектовање друштвених зграда
Зграда општинске управе
24.12.2001.

12. Саша Д. Илић

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда
8.3.2002.

13. Дејан Ф. Андријашевић

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда
5.7.2002.

14. Драгана П. Орбовић

Пројектовање друштвених зграда
Градска библиотека
12.7.2002.

15. Данијела Ј. Стојковић

Пројектовање друштвених зграда
Уметничка академија
12.7.2002.

Наставу на предметима из чијих области су рађени дипломски радови држе следећи наставници, који су били и председници одговарајућих комисија за одбрану дипломских радова:

- Др арх. Мирјана Анђелковић, редовни професор - Пројектовање друштвених зграда
- Др арх. Душан Илић, редовни професор - Пројектовање стамбених зграда
- Др арх. Петар Митковић, редовни професор - Урбанизам.

арх. Хранислав Анђелковић

КОНКУРСИ

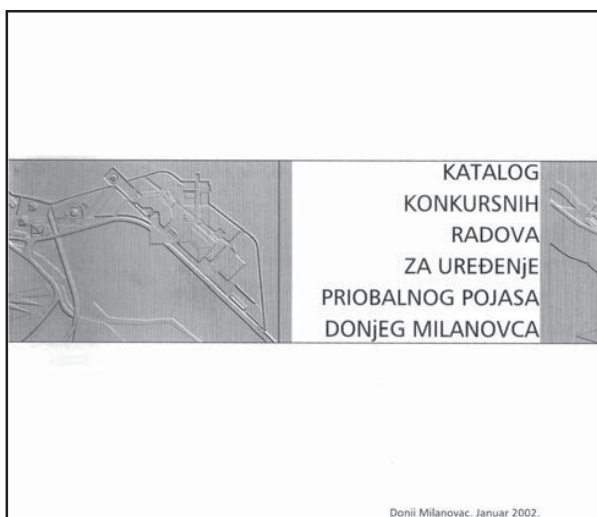
КОНКУРС

за израду идејног
урбанистичко-архитектонског решења
приобалног појаса у централној зони
Доњег Милановца

Позивни конкурс за студенте архитектуре
Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

Инвеститор: месна заједница Доњи Милановац

Доњи Милановац је главни туристички центар Ђердапске туристичке зоне и седиште управе националног парка "Ђердап". Само насеље лоцирано је на обали Дунавског језера, у средишњем делу Доњемилановачке котлине и централном делу националног парка "Ђердап".



Насловна страна каталога

Уз специфичан географски положај, Доњи Милановац, у свом окружењу располаже и изузетним природним вредностима и ресурсима. Карактеристичан положај насеља и расположиви природни ресурси условили су да Доњи Милановац у свом развоју приоритет да туризму, спорту и рекреацији уз очување пејзажних, амбијенталних и естетских вредности подручја.

У жељи да ове природне вредности и ресурси приобалног појаса добију што квалитетнији третман, МЗ Доњи Милановац је покренула иницијативу да се кроз један савремени урб-архитектонски концепт овај простор осмисли атрактивније и садржајно богатије.

У контактима са Грађевинско-архитектонским факултетом у Нишу настала је и реализована идеја да се кроз конкурс, у коме би учествовали студенти

архитектуре, дође до програмских параметара који би дефинисали основни концепт за даље фазе пројектовања.

После двомесечног рада, у прописаном року (5. децембра 2001. године), приспело је 57 радова (укупан број студената - учесника конкурса био је 155).

Имајући у виду циљ конкурса, пропозиције дефинисане у пројектном задатку, као и специфичности које карактеришу студентске конкурсе оваквог типа, жири је доделио три прве награде, две друге награде, две треће награде и пет признања.

Сваки од награђених радова понудио је реално, а истовремено оригинално и атрактивно решење. Разлике се јављају у делу акцендовања појединих функционалних целина и детаља при чему су аутори исказали свој лични приступ решавању проблема.

Жири конкурса

Председник жирија:

др арх. Мирјана Анђелковић, ред. проф.

Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

Чланови жирија:

мр арх. Љиљана Василевска асистент Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

дипл. инж. арх. Елизабета Филиповић СО Мајданпек

Радомир Младеновић ИО МЗ Доњи Милановац

НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА:

ТРИ ПРВЕ НАГРАДЕ (по 10.000 дин.)

Аутори: Огризовић Милена, Младеновић Иво.



Аутори: Петарић Небојша, Димитријевић Душан, Јеринић Иван



Аутори: Стевановић Татјана, Радић Милица,
Николовска Валентина

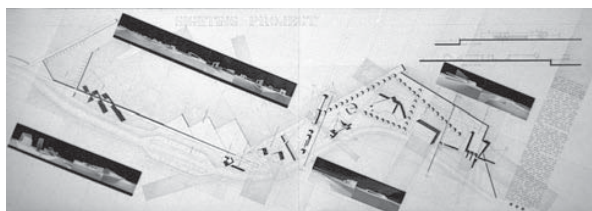


ДВЕ ДРУГЕ НАГРАДЕ (по 7.000 дин.)

Аутори: Церовић Андреј, Плавшић Дејан



Аутори: Николић Душан. Николић Марко,
Јанковић Ђорђе

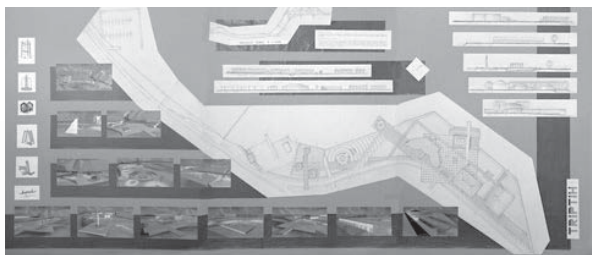


ДВЕ ТРЕЋЕ НАГРАДЕ (по 5.000 дин.)

Аутори: Максић Милица, Манић Мирјана,
Наумовић Никола



Аутори: Павловић Милица, Јанчић Нела,
Павловић Драгана



ПРИЗНАЊА

Аутори: Бецић Милена, Бошковић Гордана,
Вељковић Јелена

Аутори: Младеновић Милан, Стојановић
Мелина, Милошевић Јовица

Аутори: Ђорђевић Душан, Иванковић Никола,
Илић Јадранка, Шмигић Милош

Аутори: Ђорђевић Игор, Даковић Марко,
Лађевац Кристијан

Аутор: Китић Ђорђе

У фебруару 2002. године, у Милановцу је отворена изложба свих конкурсних радова. Изложба је изазвала велико интересовање - отварању је присуствовао велики број грађана, а и за време трајања изложбе посета је била изузено добра (посетиоци су долазили са широког подручја околине Доњег Милановца, нпр. из Великог градишта и Голупца).

арх. Хранислав Анђелковић

КОНКУРС

**за идејно архитектонско-урбанистичко решење
Гимназије у Краљеву**

У прошлом броју нашег гласника ("АРХИТЕКТ" БР. 8, стр. 26), објавили смо текст конкурса за гимназију у Краљеву.

Према незваничним информацијама, у предвиђеном року (16.4.2002.), приспела су 43 рада.

Жири је имао обиман и сложен посао. После три круга селектовања направљен је избор од 13 радова, од којих се у финалној селекцији издвојило 5 радова (конкурсом су предвиђене три награде и два откупа). Суочивши се са проблемом да рангира ових пет радова, жири се одлучио за Продужени конкурс.

У дневном листу "Политика" од 16.5.2002. г. објављено је обавештење учесницима "...да је конкурс у складу са чланом 25. Правилника о конкурсима Савеза архитеката Србије продужен до 20.6.2002. године до 15 часова. На предложени (вероватно "продужени" - прим.ред.) конкурс је позвано 5 једнакогласираних радова са следећим ауторским шифрама "12739", "89278", "20005", "76007" и "13789".

Одлуку о додељеним наградама жири ће донети у року од 10 дана по предаји радова учесника продуженог конкурса после чега ће бити објављени резултати и време одржавања изложбе свих конкурсних радова."

Коначни резултати конкурса су објављени у листу "Политика" почетком јула 2002.

ПРВА НАГРАДА - 240.000 динара

Шифра: "89278"

Аутор:

Милан Вујовић, д.и.а.

Коаутор:

Будимир Судимац, д.и.а.

ДРУГА НАГРАДА - 150.000 динара

Шифра: "20005"

Аутори:

Татјана Стратимировић, арх.

Снежана Божовић, арх.

Владимир Миленковић, арх.

ШЕСТ ОТКУПА - по 25.000 динара

Шифра: "12739"

Аутори:

Марина Шибалић, дипл.инж.арх.

Бранислав Митровић, дипл.инж.арх.

Пројектанти:

Наташа Апостоловић, дипл.инж.арх.

Биљана Бетенишић, дипл.инж.арх.

Сарадници:

Филип Љуба, студ. арх.

Никола Ковачевић, студ. арх.

Шифра: "76007"

Аутори:

дипл.инж.арх. Владимир Тодоровић

дипл.инж.арх. Иван Ђукић

Шифра: "13789"

Ауторски тим (по абecedном реду):

Маја Кусмук-Савић, д.и.а.

Милан Максимовић, д.и.а.

Светлана Марковић, д.и.а.

Сарадник:

Тамара Радишић, д.и.а.

Пројекат рађен у оквиру пројектног бироа
"Србијапројект" АД

Шифра: "00050"

Рад је израђен у пројектним бироима Арцхтиц
и Оффпројецт

Ауторски тим:

арх. Зоран Радојичић

арх. Дејан Тодоровић

арх. Ивана Миленковић

арх. Владимир Ђорђевић

Графичка обрада:

арх. Зоран Дмитровић

Шифра: "14777"

Аутори пројекта:

апсолвент архитектуре Марија Гардић

апсолвент архитектуре Урош Лазић

апсолвент архитектуре Софија Вељковић

апсолвент архитектуре Оливер Стаматовић

Шифра: "20402"

Аутор:

арх. Слободан Мића Рајовић

Изложба свих конкурсних радова биће одржана од 2. до 15.9.2002. године у Народном музеју у Краљеву, Трг Светог Саве 2.

Разговор о радовима биће одржан 14.9.2002. у 11 часова.

Према незваничним информацијама има замерки на рад Жирија, због чега је формирана арбитражна комисија. Свакако је, у најмању руку, необична форма Продуженог конкурса (ма да је предвиђена Правилником) којој је прибегао Жири.

Посебно је нејасно зашто је на Продужени конкурс позвано пет радова, а на крају су додељене две награде и шест откупа.

арх. Хранислав Анђелковић

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА

ЗА УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕЊЕ ЦЕНТРА ЖИТОРАЂЕ

ПРВА НАГРАДА, у износу од 150.000 динара, додељена је раду под шифром "53331", ауторског тима из Београда:

Јасмина Ђокић, дипл.инж.арх.

Милан Милинковић, апс.арх.

Бранислава Милић, дипл.инж.арх.

ДРУГА НАГРАДА, у износу од 75.000 динара, додељена је раду под шифром "Венац", ауторског тима из Београда:

Мирослав Петровић-Балубџић, дипл.инж.арх

Михаило Тимотијевић, дипл.инж.арх.

Весна Бијељић, дипл.инж.арх.

ТРЕЋА НАГРАДА, у износу од 45.000 динара, додељена је раду под шифром "Паприковац", ауторског тима из Бања Луке:

Саша Чворо, дипл.инж.арх.

Малина Хргар, дипл.инж.арх.

Дијана Симоновић, дипл.инж.арх.

Јасна Гузијан, дипл.инж.арх.

Предраг Тонтић, дипл.инж.арх.

Два равноправна откупа, у износу од по 15.000 динара, додељена су радовима под шифрама

"77287", ауторског тима из Ниша:

Иван Реди, дипл.инж.арх.

Ђорђе Китић, апс.арх.

Тијана Маринковић, студ. арх.

"Полеодомиа", аутора из Београда:

Гордана Потезица, дипл.инж.арх.

Обештећења, у износу од по 5.000 динара, додељена су радовима под шифрама "Потез" и "12110702"

"Политика", 31.7.2002.



КОНКУРС ЗА УРЕЂЕЊЕ ДЕСНЕ ОБАЛЕ НИШАВЕ

Друштво архитеката Ниша, у сарадњи са Дирекцијом за изградњу града Ниша као инвеститором, врши припреме за организовање позивног конкурса за идејно урбанистичко решење уређења подручја десне обале Нишаве, од моста Младости до улива Матејевачке реке.

Феномен неуређених и неадекватно коришћених речних обала у градовима присутан је и у Нишу. Циљ конкурса је добијање квалитетног решења које ће осмислити овај дугачки потез површине око 20.000 м², дефинисати нове садржаје: спортско-рекреативне, пословне и стамбене и повезати их новом подужном саобраћајницом са непосредним окружењем. За учеснике конкурса посебан изазов ће бити чињеница да је терен овог подручја различит по ширини и са великим висинским разликама, а програмом се тражи и нова хидролошка анализа корита реке, као и економски параметри предложених решења. Првонаграђено решење ће се уградити у будући регулациони план.

Позване институције и предузећа су: Заводи за урбанизам из Ниша, Београда, Новог Сада и Бања Луке, Грађевинско-архитектонски факултет из Ниша и фирме „ЦЕП“, из Београда и „План“, из Новог Сада. Комисија за припрему конкурса је одржала неколико састанака, припремила конкурсни материјал, и доставила га (крајем августа) позваним учесницима. Рок за предају радова је 25. новембар, а резултати ће се објавити у штампи 26. децембра 2002.г. Изложба радова ће се организовати у јануару 2003. године.

арх. Зоран Чемерикић



конкурс за идејно урбанистичко решење уређења подручја десне обале Нишаве



Савез архитеката Србије

под покровитељством
Министарства урбанизма и грађевина
Републике Србије
Министарства за културу Републике
Србије
Министарства за науку и технологију
Републике Србије

ДОДЕЉУЈЕ Годишњу награду за архитектуру

Награда Савеза архитеката Србије се објављује поводом ПРВОГ ЈУЛА, светског дана архитеката.

Услови за учешће на конкурс:

- Изведено дело из свих области архитектуре завршено током 2001/2002. године закључено са 30.6.2002. године-за Годишњу награду.

- Изведено дело наших архитеката које је реализовано у иностранству у конкуренцији за Признање Савеза архитеката Србије, у истом периоду.

Новчани износ Годишње награде је 30.000,00 нето динара.

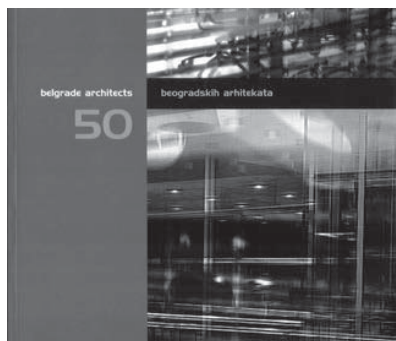
Жири за доделу награде:

- проф. арх. Владислав Ивковић
- проф. арх. Спасоје Крунић
- арх. Милан Марић
- арх. Боривоје Јовановић
- арх. Горан Војводић

Предлози (радови) се достављају на пану 70x100 са следећим обавезним информацијама: основе, пресеци, фотографије и кратак текст образложења на формату А4.

Рок за подношење предлога са комплетном документацијом је 30.9.2002. године до 12 часова, а достављају се на адресу Савеза архитеката Србије, Кнеза Милоша 7/III, соба32.

КЊИГЕ



Монографија: "50 бео-градских Архитеката", приређивач Анамарија Ковенц - Вујић, д.и.а., 2002. 132 стране, већи део у боји, мек повез, упоредни превод на енглески.

Издавач: "Акаденска мисао", Краља Александра 73, 11120 Београд, тел. 3218-354.

Из Увода:

"Овом књигом желели бисмо да читаоцима приближимо београдско градитељство последњих петнаест година, рад такозване "послератне генерације" млађих архитеката, рођених 1945-е и касније. Заједничка црта свих ових градитеља је да нису били у могућности да се искажу на прави начин, јер их је чињеница да су се родили или да живе у Србији крајем 20. века омела у остваривању њихових способности..."

Ана Ковенц-Вујић, д.и.а.

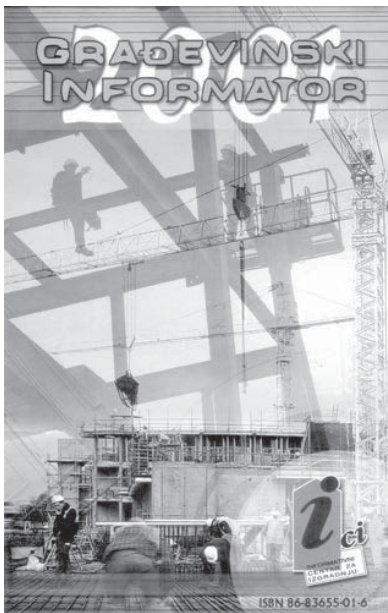
Информар има 512 страна, тврд повез.

Подаци су ажурирани октобра 2001.

Из рецензије:

"...Подељен у више поглавља, Грађевински информатор пружа потребне инфомације свима, и онима који су у тој делатности, и онима који очекују услугу од те делатности. Њиме су обухваћене институције, пројектантске фирме, фирме за производњу

грађевинског и пратећег материјала, грађевинске фирме специјализоване за све врсте радова у изградњи и фирме које обезбеђују грађевинске машине и алате..."



Издавач: Информативни центар за изгрању, Змај Јовина 1, 26000 Панчево, тел. 013/ 43-198. www.icic.co.yu

ЧАСОПИСИ



Из садржаја Архитектуре и Урбанизма бр. 8, јануар 2002.г. (100 стране, црно-бело):

УВОДНИК

Локацијска појава Ниша УРБАНИЗАМ

• Генерални урбанистички план Ниша 1995-2010.

• Урбархитектонска драма пешачке зоне Ниша

• Дилеме око савремених и будућих решења централних градских простора за паркирање аутомобила са неким елементима за дефинисање проблемског оквира Ниша

• Тг Ослобођења и улица Победе, подземни пешачки пролаз и подземне улице у Нишу

• Урбанистичка анализа студентских домова у Нишу - развојне препоруке и смернице
АРХИТЕКТУРА

• Изложба "Архитектура - Ниш 2000" узлет нишких архитеката

• Модерна у Нишкој Бањи - виле и хотели

• Архитектонско преобликовањ старих зграда као могућност уштеде просторних и енергетских ресурса

ИСТОРИОГРАФИЈА

• Пројекти И Архитектура Александра и. медведева

ХРОНИКА

• Салон урбанизма

• Студентске изложбе у Нишу

ИНИЦИЈАТИВЕ

• Комплекс катедралног храма св. цара Константина у Нишу

Издавач: Институт за архитектуру и урбанизам Србије, Булевар краља Александра 73/II, 11000 Београд, тел. 011/3370-094
E-mail: iaus@EUnet.yu

Из садржаја Архитектуре и Урбанизма бр. 9, јануар 2002.г. (92 стране, делимично колор):

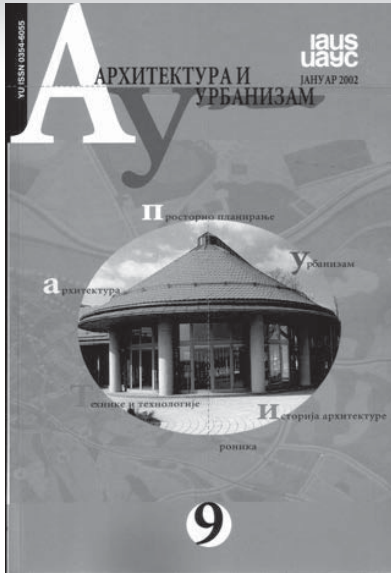
• Планирање урбаног земљишта у Србији

• Урбанистичко планирање Југославије у 20. веку. Пример Београда

• Савремени урбанизам и градитељско наслеђе. Ретроспектива и перспектива.

• Објекти мале привреде





- Зграде од префабрикованих елемената после 40-50 година коришћења
- Копитарева градина - историјат урбанизације, почетни период изградње - класицизам и сецесија.
- Српска историографија о архитекти Милану Злоковићу
- Научни и стручни скупови
- Нове књиге
- Ин меморијам: Јован



Крунић

- Из садржаја Архитектуре и Урбанизма бр. 10, април 2002.г. (100 стране, делимично колор):
- Ефикасност заштите простора у европским земљама

- Дезинтеграција града као последица друштвене деградације. Могућност ревитализације и консолидације. Пример Земуна
- Оглед о заснивању одрживог града
- Годишња награда архитектуре 2000-2001
- Копитарева градина - наставак
- Спасићеве задужбине на подручју Кнез Мијаилове улице
- Научни и стручни скупови
- Приказ дипломских радова студената који су добили годишњу награду ИАУС-а
- Нове књиге



- Из садржаја ДаНС-а бр. 37, март 2002.г. (64 стране, већим делом пуни колор):
 - Милан Стојков
 - Архитектура у свету
 - Градитељско наслеђе
 - Изложбе: Трговачки центар у Њујорку
 - Централна банка Руске федерације
 - Архитекта Милан Табаковић
 - Нове књиге и часописи
- Издавач: Друштво архитеката Новог Сада, Милетићева 20, 21000 Нови Сад, тел. 021/423-485
www.dans.org.yu

Из садржаја ДаНС-а бр. 38,



- јуни 2002.г. (64 стране, већим делом пуни колор):
- Салон архитектуре Нови Сад 2002: Преглед радова
- Ванстамбена и ванприредна градња
- Сента
- Барселона
- Скупови
- Наши градови:Савремена архитектура из руку београдских архитеката
- Ниш није Рим
- Архитектура у свету
- Нове књиге и часописи
- Ин меморијам : Александар Бокић
- Градитељско наслеђе
- Изложбе: Трговачки центар



у Њујорку

Из садржаја ДАБилтена бр. 7, март 2002.г. (6 страна, црно-бело):

- Новоизабрани члан Академије архитеката Србије Аљоша Јосић

- Конкурси који нису расписани у сарадњи са професионалним удружењима САС и ДАБ

- Конкурси
- Лозница
- Најава конкурса
- Активности ДАБ-а и ДУБ-а
- Активности чланова
- Конгреси
- УИА Берлин 2002

Издавач: Друштво архитеката Београда, Кнеза Милоша 7а, 11000 Београд, тел. 011/3230-059



Из садржаја Архитектуре бр. 54, јуни 2002.г. (16 страна, црно-бело):

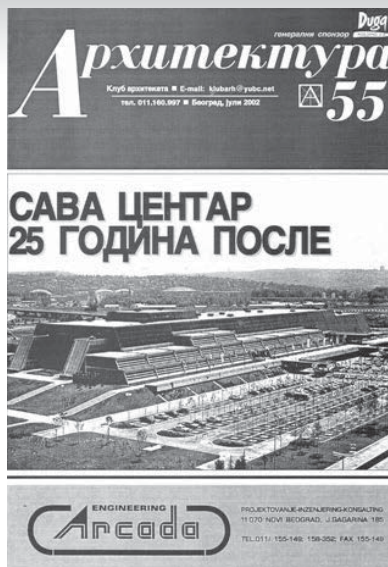
- Ин мемориам: Александар Ђокић

- Земун као урбани магнет
- Интервју: Критички осврт је опасан терен

- Мултимедијални центар планете Земље
- Уочи јубиларног четврт-вековног Салона

- Главни трг у Подгорици
- "Милосрдни анђео"

Издавач: Клуб архитеката, 11070, Нови Београд, Нехруова 214



Из садржаја Архитектуре бр. 55, јули 2002.г. (16 страна, црно-бело):

- Ин мемориам: Благоје Реба
- Да ли су важна и два прозора
- Отворено писмо Министру за урбанизам и грађевине

- Интервју: Осећам се свежим за нове окршаје (Стојан Максимовић)

- Свет: Цесар Пелли
- Кристалација форме (дело Данијела Лајбскинда)
- Франкфуртски музеји
- Неуморни романтичар (о А. Ђокићу)

- Комплекс бензинских пумпи



на Златибору

Из садржаја АГ магазина бр

6, април 2002.г. (120 страна, пуни колор):

- Нова домаћа регулаива
- Архитектонска истраживања:

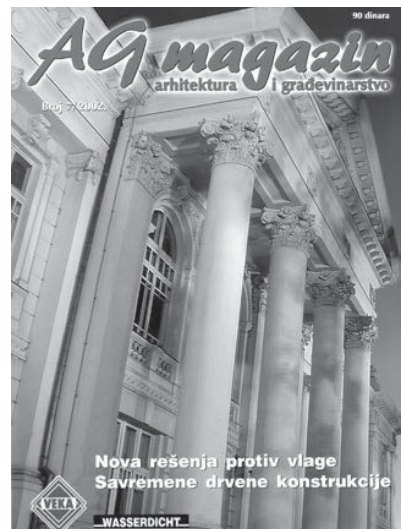
Берлин и Берлинци; Упоредни урба-нистички приказ Београд - Фиренца; Телекомуникациони торњеви

- Сајмовања
- Први голф терен у Југославији

- Старе фабрике
- Дорћолска марина
- Зашто се срушио ЊТЦ (ИИ)
- БАТИМАТ 2001

Издавач: ИзоТех д.о.о., Мачванска 21, 11000 Београд. Тел. 011/444-24-91.

www.agmagazin.co.yu



Из садржаја АГ магазина бр 7, мај 2002.г. (120 страна, пуни колор):

- Кула у Пизи
- Архитектонска истраживања:

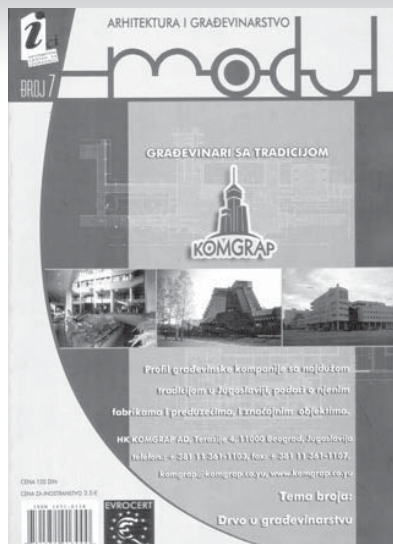
Пословни комплекс у Милану; Ивица Млађеновић итд.

- Сајмовања
- Ламелиране дрвене конструкције
- Вештачка трава

Из садржаја Модула бр. 7, јануар 2002.г. (104 стране, пуни колор):

- Проф. др Миодраг Ралевић: Закон - регулатор успостављања урбаног реда





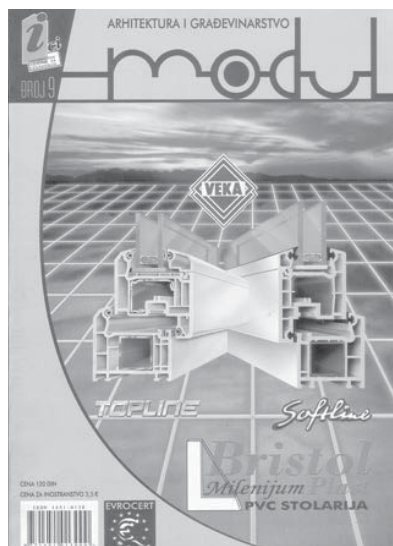
• Проф. др Ранко Радовић: Животни допринос култури архитектата

• Архитекта Димитрије М. Леко

• Презентација закона о планирању и грађењу

Издавач: Информативни центар за изградњу, Иве Лоле Рибара 22, 26000 Панчево, тел. 013/42-769

www.icic.co.yu



Из садржаја Модула бр. 9, март 2002.г. (124 стране, пуни колор):

• Интервју: Проф. Божидар Петровић

• Архитекта Драгиша Брашован

• Лепљено ламелирано дрво у архитектури

• Енергетски аутономни објекти

• Сустрет са савременом Мађарском архитектуром



Из садржаја Модула бр. 11, мај 2002.г. (98 стране, пуни колор):

• Архитекта Богдан Несторовић

• Пословни центар издавачке куће "Тасхен" на Теразијама

• Архитекта Стојан Максимовић

• Двадесет четврти салон архитектуре

• Тема броја: БАЗЕНИ

• Лепљено ламелирано дрво у архитектури

• Сајам грађевинарства у Прагу

Из садржаја Ентеријера бр. 6, мај 2002.г. (100 страна, пуни колор):

• Сајмови: Келн

• Ентеријери: Париз - нови барок

• Тема броја: Виртуална архитектура

• Берлин данас

• Клуб "А": арх. Петар Мишковић

Издавач: Визуелно д.о.о., Кнеза Вишеслава 63, 11000 Београд, тел. 011/35-37-135



Из садржаја Ентеријера бр. 7, јун 2002.г. (100 страна, пуни колор):

• Сајмови: Милано

• Трендови: Е.Т.Мобилијар

• Ентеријери: Лудило Лени Кравица

• Интервју: Петар Арсић - архитектура је уметност

• Тема броја: Идентитет Шоурума

IN MEMORIAM



Арх. АЛЕКСАНДАР ЋОКИЋ
(1936 - 2002)

Говор
арх. Ивице Млађеновића
над одром АлександраЋокића

Драга Миро, драги Владане, Бобане, Лидија, Ана, Игоре и Марко, драги Ацини и Мирини рођаци, драги пријатељи који сте запосели ово тужно место, пред вама је Ацин оседели вршњак и генерацијски другар. Тужан као и сви ви. Немоћан да речима изрази своје поштовање према човеку с којим је 47 година делио све добро и лоше под светлошћу Божјом.

Пре нешто више од месец дана сусрео сам се са Ацом у његовом романтичном бироу и видевши га депресивног предложио сам му да моје шаке пет-шест минута држим на његовим раменима. Успостављали смо енергетску равнотежу. Видим данас да је то било залуд. На сличан начин као и 1991. у Њујорку.

Аца је стално говорио да сам чудо од човека којег је немогуће и померити. Али, драги Ацо, ти не



Клуб ЈНА у Тивату

знаш да сам померен већ три дана. Померени су и сви твоји најближи, и сви твоји пријатељи, и сви твоји заседници, и ко зна колико ће нам требати времена да се вратимо у стање када си био са нама, и у депресијама осмехнут. Романтични деда на телефонској вези.

Нећу да говорим да си био велики архитекта и да си обележио београдску и српску архитектуру 20. века. Нећу да причам колико си награда и признања добио, колико си лепих кућа и брена и лабудових брда, трафостаница, норвешких кућа и викиншких једрењака направио. Нећу да истичем да си био велики прегалац и да си цео живот провео у осмишљавању нечега што је другима било немогуће.

Опрости ми стари друже што те не хвалим данас, хвалио сам те када је то требало. И ти си био великодушан према мени. Твојим одласком још мало је остало оних који ће ме подизати на победничка постоља. Зрнца ода ја сам скупљао као ордења, а ти си, драги мој Ацо, и та зрнца лепоте претакао у окове. Ту смо се ваљда једино разликовали.



Стамбено насеље у улици Петра Мартиновића, 1990. Клуб ЈНА у Тивту

Нит твог живота је прекинута у стању колапса који те учинио бестелесним. Ако други то не знају, ја знам да колапс ниси изазвао својом вољом. Зато, Господ види да се данас молим за тебе и спас твоје душе.

Спавај још мало изнад светлости, негде далеко, на путу ка вечности, потражи свој блажени спокој.

Слава му.

Београд, 24.5.2002.

Крајем маја ове године стигла нам је вест да се Кугасио живот арх. Александра Ћокића, једног од наших најзначајних архитеката друге половине прошлог века.

У жељи да га сачувамо од заборава и да се бар делимично подсетимо на његов богат радни опус, преносимо извод из књиге арх. Ивице Млађеновића "11 истакнутих архитеката Југославије" - књига 2:





Клуб југословенско-норвешког пријатељства у Горњем Милановцу, 1981 - 1987.

"...Ђокић се огледао у готово свим дисциплинама урбанизма и архитектуре. Пошто никада одједном није откривао све што зна, такмичио се, у једном дугом периоду, са свима који су имали сличну дозу амбициозности. Успеси су му доносили послове, а ови шансу да буде другачији од других. Као урбаниста је лансирао линеарни Ресник-град, тврдећи да ће се у њему лепше живети можда и због тога што неће бити оптерећен премисама великог урбанизма, с мрежом градских центара и центрића. Синтагмом "повратак тргу" најавиће, пре 15 година, Лабудово брдо. У урбаном концепту овог питеореског насеља, младог и живописног и данас, било је непоновљивих новости. У реконструкције градских ткива уноси решења непозната онима



Краља Милутина 46-48, Београд, 1984 - 1988.

који су запосели институције система. Све што је као урбаниста урадио на Бановом брду у Београду, висок је степен разумевања бића града. Његови детаљни урбанистички планови су били и остали обрачун са стерилном текућом урбанистичком праксом. Као архитекта-визионар у сукобу је са свима који мисле од

Данас до сутра. Својом архитектуром Ђокић обележава места, али чини и корак даље: он подстиче на нове урбанистичко-архитектонске окршаје у суседствима! Смислено, провокативно, изазиваће судбинска хтења архитектуре која се годинама прескромно увлачила у велеградски миље.

Његова трафо-станица је покренула лавину претњи, али је задовољила сладокусце и већину озбиљних критичара. Из контекста норвешке историје извући ће викиншки брод, из српске

Домишљатости конач, све зарад тога да би направио кућу југословенско-норвешког пријатељства у Горњем Милановцу. Спојиће два тела, прамац брода и део конача, и изградити кућу која говори симболима. У фасцинантном крајолику конач-брод плови и зрачи, изнутра и споља. Својом романтичном архитектуром, с умереном дозом пост-модерне, Ђокић наговештава свечаности, уличне и градске. Кугла, цилиндар и квадратична цев када добију архитектоничну, крупну димензију, у знаку Ђокића су стимуланси архитектуре хтења. И кад је бео, и кад је жесток у боји, Ђокић прича, са смислом.



Љешка

Рођен 1936.године. Дипломирао на Архитектонском факултету у Београду 1960. године. Водећи архитекта у више фирми ("Индустрија-импорт инжњеринг", "Беоплан", "Београд-инвест", Институт за архитектуру и урбанизам Србије). Списак првих, других, трећих и осталих награда и откупа био би предугачак. Као планер-урбаниста оставио трагове на Кијеву-Кнежевцу, Реснику-линеарном граду, Дунавској падини, Бановом брду - Голфу, Бановцима, Кошутњаку, Ади Циганлији, Кадињачи. Имао је преко 70 колективних излагања и десетак самосталних изложби."

арх. Хранислав Анђелковић

ISKUSTVO STEČENO NA PREKO 100.000 M² KONTINUALNIH FASADA, PROZORA, PORTALA I VRATA



PREDUZEĆE ZA KREIRANJE NOVIH
PROIZVODA I INŽENJERING

ADRESA: 18000 NIŠ, DUŠANOVA 56/301, TEL/FAX: +381 18 547 682, +381 18 547 972
PROIZVODNJA: 18000 NIŠ, KNJAŽEVAČKI PUT B.B., TEL/FAX: +381 18 722 164



Građevinsko Industrijsko Preduzeće

"MORAVA"

A.D. Krušće, Niš

18251 Mramor, Niš, Jugoslava

SOFIJA 20-23 febr
BEOGRAD 23-27 april

GIP "MORAVA" AD KRUŠČE PROJEKTUJE, PROIZVODI I MONTIRA ARMIRANO BETONSKU MONTAŽNU KONSTRUKCIJU SA ATHEZIONO PREDNAPREGNUTIM PRIMARNIM NOSAČIMA U SISTEMU "AMONT" GIP "MORAVA" KRUŠČE. MAKSIMALNI RASPON 31,0m I RASTER 12,0m. KONSTRUKCIJA JE POGODNA ZA IZGRADNJU TRGOVAČKIH CENTARA, INDUSTRIJSKIH OBJEKATA, NADSTREŠNICA, GARAŽA, SKLADIŠNIH PROSTORA, SPORTSKIH HALA, OBJEKATA INFRASTRUKTURE I SL. PROIZVODNI PROGRAM U SISTEMU "AMONT" KRUŠČE:

A	- primarni nosač	l=15-32 m	SN-40/45	- sekundarni nosač	l=6-12 m
I	- primarni nosač	l=12-25 m	KK-10	- krovna ploča	l=10 m
T-90/110	- primarni nosač	l=6-16 m	K-40/45	- međuspratna konstr.	l=6-12 m
T-60	- sekundarni nosač	l=6-12 m	STUB	- preseka 40/50 do 50/60	l= do16 m



New!!!

Production Line for Hollow Core Slabs

U cilju povećanja ekonomičnosti i rentabilnosti proizvodnje objekata u armirano betonskom sistemu AMONT Morava Krušće, a nakon upoznavanja sa tehnologijama sličnih montažnih sistema u svetu, došlo se do uvođenja novog elementa u proizvodni program fabrike "A M O N T", prvi put na Balkanu.

To je predhodno napregnuta šuplja ploča, trenutno najracionalniji prefabrikovovani armirano betonski element koji se koristi kao međuspratni, krovni i fasadni element.

Početakom 2002. godine u proizvodnim pogonima GIP MORAVA AD Krušće-Niš počinje proizvodnja sledećih tipova prednapregnutih supljih ploča:

a) Visina $d=160\text{mm}$, i sirina $b=1200\text{mm}$, broj supljina 8, poprecni presek $0,113\text{ m}^2$, težina 226 kg/m^2 , procenat supljina u poprecnom preseku 39%. Max raspon sa uzetom za prednaprezanje $9\text{Ø}9,3\text{mm}$ je $8,0\text{m}$ za opterećenje od $0,67\text{ kN/m}^2$

b) Visina $d=265\text{mm}$, i sirina $b=1200\text{mm}$, broj supljina 5, poprecni presek $0,164\text{ m}^2$, težina 328 kg/m^2 , procenat supljina u poprecnom preseku 47%. Max raspon sa uzetom za prednaprezanje $8\text{Ø}12,5\text{mm}$ je $13,0\text{m}$ za opterećenje od $1,72\text{ kN/m}^2$



Tellfax (381 18) 560-671, 560-672, 694-053, 694-227, 694-113, 694-290

e-mail: morkr@Eunet.yu, www.moravagip.co.yu



Спонзор броја: СКУПШТИНА ГРАДА НИША